

310541 వ్ర తి ది న ము వ క టి ం వ (బ డు ను.

Vol. 9: } ఐన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ మార్చి నెల 6-వ తేది మంగళవారము } No. 281
సంపుటము ౯ } దుండు భి నా మ ఫం వ త్స ర ము, ఫాల్గుణమాస బహుళ చవతి ర. } సంచిక ౨౮౧

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్ర తి యి ం ట ను ం డ ద గి న ది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయము. పోలములవలన మోసముగలుగను. వంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదులమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను దేశమునందంతటను.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మిత మైన ధరలు

శ్రేష్ఠ తర మైనవి

నూతనముగా తెరువబడిన పట్టువస్త్రములపాపు

చైనా, జపాను, కాశి, బెంగళూరు కంచి మొదలగు జాగాలనుండి పలురకముల పట్టు జవీలను క్రొత్తగా తెప్పించి స్టాకుచేసి యున్నాము.

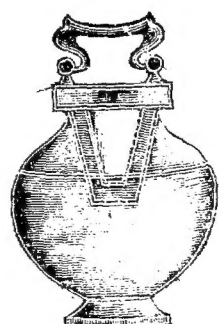
స్త్రీలకు కావలసిన పలురకముల పట్టు చీరెలు, జాకెట్టు దినుసులు, పావడ దినుసులు, దావణీలు ఉన్నవి.

పురుషులకు వైనవేసుకొను పట్టు అంగవస్త్రములు, కోట్లకు కావలసిన పట్టుగుడ్డలు, ట్రీడులు, ఆల్పాకు, వర్షకు కావలసిన సాదారకములు, గీతలుగలవి అనేకములున్నవి.

ఒకసారి మాదుకొణమునకు దయచేసి వచ్చి ఒకబేరము చేయకోరెదము

సత్రామ్ దాస్ కిషన్ చందు, మద్రాసు సిల్క్ ఎంపోరియం, 31, 32 రత్తన్ బజారు, మదరాసు.

యి దే క దా ముంచి తరుణము?

జైన. మీకు కావలసిన వెండినగలను కొనుటకు ఇదే మంచిసమయము. వెండిధర హెచ్చినదిప చింతింపకుడు. మీ గృహములకు కావలసిన వెండిసామానులు, మీరు కోరినరీతిగా, కోరినవేళకు తయారుచేసి యిచ్చెదము. మంచి చొక్కపు వెండితో యంత్రననుకూలమున బాగుగా చేయించెదము. ధర, ఎంత ఎత్తులో కావలసినది మొదలగునవి వ్రాసిన తెలుపబడును.

ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్ట్, నగర్తవేట బెంగుళూరు, సిటి.

Reduced Price

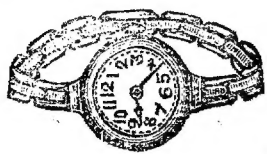
మిక్కిలి తగ్గినవెల! , త్వరచేయండి!!

GENTS & LADIES ROLED GOLD RADIUM BRACELET WATCHES.

8 సంవత్సరము గ్యారంటీగల

రోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం బ్రేస్ లెట్ వాచ్

క్రిల్ మోస్టరు అమెరికా U. S. A. ముంచే గడియారములు!

ఈ గడియారం మాయొక్కి

సాం ఆర్థిక వైద్యమైన లీడరు

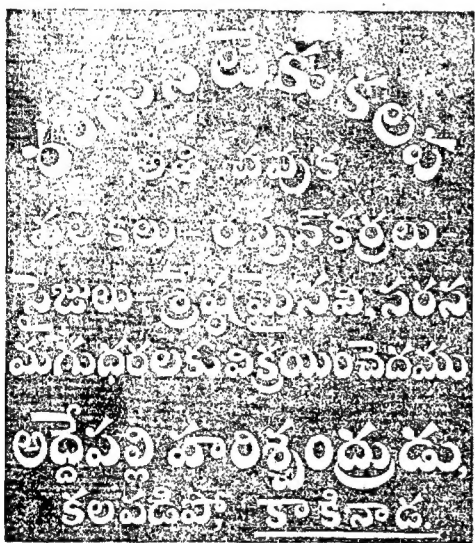
సామానులతో రియారు చేయబడి

ప్రతి సంవత్సరమీద రేడియం అను

పతన కెట్టబడియున్నది. చీకటిలో దీపము కనబడములేక గొట్టలు చూసిగిరి. ప్రేస్ లెట్ యను చేతిగొలుసు, చిన్నది. పెద్దదిచేయవలయు స్ప్రింగ్ పెట్టబడియున్నది. ప్రతి గడియారము చక్కగా పరిశోధించి 3 సంవత్సరములు గ్యారంటీ పత్రముతో పంపబడును. మియొక్కి విల్యాసము తెలియజేయు విశేషముగా వ్రాయవలెను. వి. పి. ఛార్జీ ప్రత్యేకము 1. రవుండు రోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం బ్రేస్ లెట్ ముంతేటి గడియారము, డిటో స్ప్రింగ్ గొలుసు చేరి రూ. 8-8-0. 2. 4. మూల. డిటో. గొలుసు చేరి రూ. 9-8-0. 3. 8 మూల డిటో గొలుసు చేరి రూ. 10-8-0.

సోల్ ఏజెంటు-సారథి అండు, కో.

తపాలుపెట్టు. నెంబరు 1202, జి. పి. బి. మద్రాసు.

(602)

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీసు

ఈ దిగువ తెలుపబడిన ప్రాత్రవైట్టియు ఉపయోగము లేనట్టియు సామానులు ఖర్గ పురములో కంపెనీ వేలము అవరణములందు మార్చి నెల 12 వ తేదీనుండి ప్రతిదినము ఉల్ల యము 9 గంటలకు బహిరంగవేలము చేసి విక్రయించబడును. 50 టన్నుల ఇత్తలి బోరింగులు, 2 టన్నుల రాగితో కలపబడిన బోరింగులు, 12 టన్నుల కంచు బోరింగులు, 75 టన్నుల పోత ఉక్కు తునకలు, 700 టన్నుల డబ్బ్యా. వి. తునకలు, 40 టన్నుల సి. వి. గాస్ వంకర తునకలు, 120 టన్నుల బైత తునకలు, 150 టన్నుల స్ప్రింగు ఉక్కుతునకలు, 6 టన్నుల ఆరు రాళ్లు తునకలు, ప్రాత్ర పేటకట్టసామానులు, ఉడయో గిండుటకు తగినట్టి కిరసన్ నూనె డబ్బాలు, ఖాళీ రంగుపీసాలు, ఖాళీ 5 గాలనుల ఇనుప డబ్బాలు, ఇతరమైన తునకలు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వరతుల ననుసరించి వేలము జరుగును.

వేలములో కొన్ని సామానులను యేలము నుగించి తేది నుండి 2 మాసములలోగా తీసికొని పోవలెను. లేనిచో సంచ కారముక్రింద కట్టినసొమ్ము తిరిగి ఇవ్వబడదు.

(2) సామానులన్నియు టన్ను 1 కి రూ 0-8-0 లా చొప్పున కంపెనీవారిచే బండ్లలో భర్తీచేయబడును.

(3) కొనినటువంటి సామానుధరలలో 100 కి 25 వంతున తక్షణమే రైల్వే వేలముదారులవద్ద సంచకారముక్రింద చెల్లించి రక్షింప అమ్మకమైననాడే పుచ్చుకొనవలెను.

వివరములు తెలియగోరువారు ఈదిగువ సంతకము చేసిన వారికిగాని లేక ఖర్గ పూరులోనున్న రైల్వే వేలముదారు, లిలి ఎల్ యా (బదర్నవారికి) వ్రాసినను బడయగలరు.

ఏజెంటుగారి ఉక్తరవు ననుసరించి

జె. ఏ. సింప్సన్

కల్కత్తా ఆఫ్ ఫోర్స్

By the order of the agent

J. A. Simpson

Controller of stores

చొక్కపు సీమవెండికి, నవరముబంగారుకు

గ్యారంటీ!

గ్యారంటీ!!

గ్యారంటీ!!!

వెండి, బంగారునగలు కావలసినప్పుడు

మమ్ములను మరువకుడు

బ్రహ్మలు, భువ్వనలు, వర్ణగుండీలు, కఫగుండీలు, గడియారముగొలుసులు, చుట్టగొలుసులు, పట్టెగొలుసులు, సేమియాగొలుసులు, అత్రికాయగొలుసులు, గజ్జల పట్టెడలు, మిరియాలగొలుసు, బొమ్మగొలుపుసామానులు మొదలగునవి అన్నికొల తలలోను అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

(4) నగలవర్తకులు నెం, 25 చై నాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

వైద్యరత్న వండిత డి. గోపాలాచారి గార్లు

హిందూదేశమందలి ఆయుర్వేదమైన మూలకలతోడనను లావాములతోడను తయారు చేయబడిన జీవమృతము.

ఈ దివ్యామృతము రక్తమును కృత్రిమములు అమోఘకృత్తి హిమించును. యెముకలకు, మధ్యధాతువుకు, మాంసమునకు కృత్రిమములను నివృత్తును. ధాతువులయందు వేడిని పోగొట్టును. ఇది తుయకోగులకు, రక్తప్రసారకోగులకు, నరముల యందు జలుబులేని రోగులకు మిగుల నుత్తమమైనది చిరకాలపు కారకములను పోగొట్టి దేహమునకు చలువచేయును. అజీర్ణము, మలబద్ధము, సోమరీతము, అతినిద్రాగుణమును పోగొట్టి, నోటికి మంచించిని ఆకలిని మనస్సునకు మంచితాన్ని నానును శరీరమునకు కాంతిని నరములకు దృఢబలమును గలగజేయును. అది విద్యార్థులకును శరీరకృత్తిమించి పనిచేయు. బాలకులకు నర్వకాలములయందు చేతను డబ్బిన అమృత మనుటకు సందేహము లేదు. యియ్యది కేవలము ఆయుర్వేదములైన ఓషధులచే తయారుచేయబడిన దివ్యామృతము. క్రయము 6 అవున్సుల బుడ్డి 1-కి రూ 4-0. ప్యాకెంకు మరయు పోటీజి వర్గ రాలు వేరుగా నివ్వలెను. మా మందుల బాపితాను కోరినవారికి ఉచితముగా పంపబడును. ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారప్పకవిధి, మద్రాసు. తంతులద్రవ్-పండిట్, మద్రాసు.

శ్రీయుత మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారిని రాయవెల్లూరు జైలుకు మార్చుట

శ్రీయుత మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారిని 24 ఎ, కెక్ కింద ఆరెక్టుచేసి, గోదావరిజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు 18 మాసములు కఠినశిక్ష వేసిన సంగతియు, ఆయనను రాజమహేంద్రవరం జైలునకు తీసికొనివచ్చిన సంగతియు మీ కత్రికా పాఠకులకు విదితమే. అన్నపూర్ణయ్యగారిని యీపురా జైలునుండి మాన్యురుగని యొకవదంతికలదు. కాని యెప్పుడు దీనికొన వెల్లెదరో, యెల్లెలునకు తీసికొని వెల్లెదరో యెవ్వరికిని తెలియదు. కాని యీదినిమాన 1 గంట రైలులో రాయవెల్లూరు జైలునకు తీసికొని వెళ్లుటకు ప్లాటుఫాంనుమీదకు తీసికొని వచ్చిన తరువాత అన్నపూర్ణయ్యగారి మిత్రులు చూచి, వారి బంధువులకును యితరమిత్రులకును తెలియజేసిరి. వెంటనే ప్లేవనువద్దకు ఆయన బంధువులు, మిత్రు లనేకులు వచ్చి ఆయనను కలిసికొనిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు అన్నపూర్ణయ్యగారికి శిక్షవిధించినపుడు ఆయనకు ప్రత్యేకపు సౌకర్యములు కొన్ని యొసంగబడునని కోర్టులో చెప్పిరి. కాని ఆయనకు చేసిన ప్రత్యేక గౌరవ హేతున ఆయన చేతులకు బెడీలును వేసిరి. నుమారు ఒకడబ్బను రివర్యు పోలీసు బరిట్రోతులు, ఆయనను చుట్టిముండిరి. బెడీలువేయుట కల న అన్న పూర్ణయ్య గారు ప్రజలను, మిత్రులను చూచి సిగ్గు పడుదురని చెబు సా ల యధికారులు, కలచియుందురు. కాని, బెడీలువేసినను, కలసాలకంపినను, ఆసనాచారదుల కార్యదీక్ష చలించనెరదు. ఈజైలునుండి వెల్లూరుజైలుకు యెందువలన మార్చిరో తెలియలేదు. శ్రీయుత అన్నపూర్ణయ్యగారు యీపురజనులందరికి తెలిసినవారగుటచేతను, పలుకుబడిగలవా రగుటచేతను, ఆయనను, రాజమండ్రిజైలులో నుంచినచో ప్రమాదము సంభవింపవచ్చునని యభిప్రాయపడి, అధికారులు వారిని మార్చియుందురు. రైలుస్టేషను వీడి పోవునపుడుమాన ప్రజ లందరు వారికి నమస్కరించి నెలపు దీనికొనిరి.

శ్రీయుత అన్నపూర్ణయ్యగారి, ముఖమున ఆయనకు, సహజముగ చిరునగవును ప్రోలకారుచుండెను. మిగుల సంతోషమును, ఆరోగ్యముగ నే యుండిరి.

కృష్ణా జిల్లా సంఘము

వేమూరి వేంకటసుబ్బారావు వంతులుగారు చనిపోవడము కొదారికనరాచుక్కువ్వారావుగారు బందరువదిలి 'ఆంధ్రపత్రిక' అఫీసులో ప్రవేశించడము మొదలైన కారణములచేత, ఈకృష్ణా జిల్లాసంఘము రెండుమాడు వత్సరములనుండి విక్రాంతి:పుచ్చుకొన్నది. ముఖారు నెలరోజులనుండి మాపురప్రమాఖులలో ఒక విభమైన చలనము పుట్టినది. చిట్టచివరకు, ఈ నెల 8 వ తేదీని, తిరిగి కృష్ణాజిల్లాసంఘము పునర్ధారణ చేయుటకుగాను మచిలీ పట్టణపురమండలములో నొక సభ జరుపుటకు పెద్దలందరు నిశ్చయించివారు. కాబట్టి, జిల్లాసంఘముమీ దభిమానమున్న వారందరు తప్పక ఆ రోజునాటికి వయచేయవలసినదిగా ప్రార్థించుచున్నాము.-(ఒకవిలేఖరినుండి)

బొంబాయి నగర సరిహద్దు జిల్లాజాతీయ సమావేశము

శ్రీ గంగాధరరావు దేశపాండ్యాగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

బొంబాయి, :మార్చి 6:-బొంబాయినగర సరిహద్దు జిల్లా జాతీయసమావేశము నేటిదినము ఘల్కాపురమున జరిగెను. అధ్యక్షులు దేశపాండ్యాగారు తమ యువస్వాగిసమున నిట్లు జెప్పిరి:- మనకుటులు ఆంతరించినవి. ఈ రెండునెలలైన కృషిని కేంద్రీకరించి, కాసనోల్లంఘము త్వరలో నమలుపెట్ట ప్రయత్నించవలయును. కాసనోల్లంఘమే స్వాతంత్ర్యాశ్రయము.

కేడంజీ శ్రీనివాసాచార్యగారు

బెంగుళూరు,మార్చి 6:-మైసూరు ప్రధానమంత్రిజ్ఞాపకగా నుండిన కేడంజీ శ్రీనివాసాచార్యగారు కన్నంబాడిచెరువు అధికారిగ నియోజింపబడిరి.

ఏ. యస్. పర్వేనుకేసు

బెంగుళూరు, మార్చి 6:-ఏ. యస్. పర్వేనుగారు జరి యొక కేసులో విచారింపబడుటకు బొంబాయికి ఎస్కాల్టతో గూడ తీసికొని పోవడిరి.

అంతయు బాగా నేయున్నది. అప్పుడు గడ్డపాటి మింకను తేలిచేడు, ఈజేబ్బు వచ్చుచున్నది. ఆ తరువాత జేయు సంఘములు జిల్లా సంఘమునందు భాగములు దీక్షింపగా జిల్లాకు కొంత డబ్బు వచ్చును. ఆ జేబ్బుకు కొంత రాష్ట్రీయ సంఘమునకు తన భాగమును చెల్లించునట్లు నిశ్చయించును, ఈ రాష్ట్రీయ సంఘమునకుండు డబ్బు అంత యెక్కువగ నుండదు జిల్లాకు యీతరువాత జేయు సంఘములు పది యుండు ననుకొనుదు. కానియు జరుగుకొలదిని యీసంఖ్య పెంచునవచ్చును. అప్పు డీవిధానము వలన లాభములు బహుశముగ నామోదించు బడవచ్చును ఒక్కొక్క సంఘము 50 రూపాయల భాగమును దీక్షింపవలయును. ఇవిభవగా 500 రూపాయలు ఒక్కొక్క వచ్చును. ఇట్లు 14 జిల్లాలును కలసి కనీసము 7 వేలు జేర్చవచ్చును. విలే ఒక్కొక్క సంఘము తానిచ్చిన డబ్బునకు 5 రెట్లు డబ్బును అప్పుదీక్షింపవచ్చుననుకొనుదు. అప్పుడు 15 వేల రూపాయలు జిల్లాకు మూలధనముందైన బాగుండును. ఇందులో సగము రాష్ట్రీయ ధనాగారమునకు ప్రత్యేకింపవలయును. విలే మరియొకవిషయము గలదు. ఈకొత్తగ నిర్మించబడిన రాష్ట్రీయ ధనాగారమునకుందైన మూలధనమునకు 5 రెట్లు, మొత్తము 40 వేల అనుకొనుదు, డబ్బును కావలెనని కోరగా అవిషయమై యోచించు తెలెటలు బ్యాంకింగ్ యేవెడబ్యాంకింగ్ కలవాఁ యందుసంజేనాము కలుగుచున్నది. పిదప మరియొక కష్టము గూడ గాన్నించుచున్నది. సంజేనా మెండులకో తెలిసినదియు తెలెటలు బ్యాంకింగ్ అత్యంత బాగుండుననుచున్నది. అని సహకార మూలములు ముఖ్యమైన వానిని తెలియజేయుచు, ఒక వేళ తెలిసినను, దానిని ప్రైవేటులో తీసిన విధమున ఆచరణలో పెట్టుటకు భయపడునట్టియు, ఉత్సాహములేని ప్రతినిధులచేతులలో నున్నవి. ఇకనుకష్టము వడ్డీవిషయములో నూటికి 8 చొప్పు వడ్డీ నిచ్చు తెలెటలు బ్యాంకులు 9 చొప్పు యిచ్చుటకు సాధ్యమగును 9 కాడికి వడ్డీకి తెచ్చి నయెడల యీమహాత్మ్య ప్రయోగ కమై, దాని ప్రయోజన కష్టమును, వినియోగించిన కాలమును వృథాచుగును. కావున వడ్డీనూటికి తీసెన్నయెట్లగునాడదు. కాని ఆకారణముకొంత గాన్నించు యిచ్చు విధానబడితియనునభ యీచేపడుట నేరపరిశ్రమలోకొంత కష్టించుకొనినది. రాష్ట్రీయాలకు ఋణములిచ్చుట కాసభ్యులత్యేకించిన 18 లక్షలలోను, అయ్యారాష్ట్రీయ లింగిల్రమకై ఒకబ్యాంక్ నిర్మాపించుటకు కాలసంబంధము నేలప్రత్యేకింపగూడదు? మాకుదెలిసివలెననక కొన్ని రాష్ట్రీయ సంఘములు అప్పుడే యీసంగి గడగిని, ప్రస్తుతము ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘమువారు యందులకు 50 వేలరూపాయలను ప్రత్యేకింప లిఖ్యించుకొనిరి. ఇంకనుయెక్కువడబ్బునైన సమకూర్పవచ్చును. వడ్డీలక్రమలేకు. ఖచ్చితముగ రకు 3 రూపాయల వడ్డీ చేపడునచ్చును. కావున డబ్బులివయ్యెనే కష్టములేదని చెప్పవచ్చును. బ్యాంకింగ్ విషయము గలది త్వరలో ప్రవర్తన జాకర్షించు నని తెల్పుచున్నది. కలెక్షనయగు సర్వేయప్రామాణ్యము నలవి. సులభము కాక చాల యీసంగిబాధపడు చేరు. గుంటురు లెక్కయి జేయినది యింతవచ్చును. మొదలమొదలును నుండు యింతవేలముల వేనది చూడదు. ఇందువలన యిట్లే గతకష్టము యింతవేలముల వాకర్షించుచును దెలెసినకావచ్చె. బాగా తెలిసినది యిందును అవసరమును బట్టి ఒక విధముగాను నిర్మించు. దీనిని బాగాను విధానము సభిష్టించి జేసి యావసరముల బెట్టుకొని కష్టమును నునాజేయ జేయుటగును.

క్షయ రోగ నివారణము

డాక్టరు ముత్తు ఉపన్యాసము

అన్నింటా జరిగినట్లుగా క్షయ రోగ నివారణ సమితి వారి క...

1918 లో యేటేను సుమారు 100 లక్షలమంది క్షయ...

క్షయ రోగము ప్రపంచ మంతటను వ్యాపించియున్నది...

జీవకణము నిర్మాణము స్థిరమైనది కాదనియు, ఒక జీవ...

కారకకాస్త్రము వ్యాధినివారణధర్మము వ్యాధి యందే...

జంతురసాయన కాస్త్రము యిటీవల యభివృద్ధి గాంచినది...

మానవుని సమాజిక పరిస్థితులు, ఆహారపానీయములు...

మానసిక కాస్త్రము (నైకాలజి) కఠినము మనస్సున...

ఈ కాస్త్రములు మానవుడు క్రిమికన్నును తేలికమున త్ర...

వ్యాధి హేతువులు: దారిద్ర్యము, క్రిక్కిరిసినచోట...

వ్యాధినివారణ: వ్యాధి నివారణయందు ముఖ్యముగ...

1) జంతులలో క్షయ వ్యాధి వ్యాప్తి ఆశయల పటుత్వమును...

చికిత్సయందు అయిదువిషయములు గలవు. ఆరోగ్యరక్షా...

ఆరోగ్యరక్షాగ్రహము కానిట్లయితే చికిత్సక్రింద...

సాంఘిక ఆర్థిక విషయములు క్షయ వ్యాధి సాంఘిక...

ప్రభుత్వ సహాయము - సహకారము

మన్నులు తగ్గించుట, ఆహార పదార్థముల ధరలు...

సార్వభౌముని జన్మదినము

జూన్ 2 వ తేది నెలవ్రదినముగా పరిగణింప బడును

సార్వభౌముని జన్మదినమును జూన్ 2 వ సం॥ జూన్...

కొలంబోలో నమ్మె

పరిస్థితులు తీవ్రముగ నుండుట

నమ్మెదారులు ఇండియన్ మెయిలు బండిని పడగొట్ట...

కొలంబోలో నమ్మెలో మాచ్చేమియు కలుగలేదు. వచ్చేను...

విరాళము

దెండుభూతులో సమవ్యత తగులబడిపోయిన నెండు...

యుద్ధనిహిత వీరస్మరణచిహ్నము కలకత్తాలో ఈస్టిండియన్ రైల్వేకుంపెనీ యుద్ధోగ...

సన్నీలను లైసెన్సు పొందనిదే తయారు చేయగూడదట

అస్సాము గవర్నరు ఉత్తరువు సన్నీలను లైసెన్సు లేనిదే తయారు చేయుటకాని, అమ్మ...

కొత్త పెళ్ళి సన్నిధిలు ఆరోగ్యవలకు ప్రత్యుత్తరము

సంస్థానాధీశుల సంతకం జాబితాను గా॥ తామును గారు...

వంగ రాష్ట్ర శాసనసభ

బడ్జెటు చర్చ

మంత్రుల యాత్నము

బడ్జెటుపై వంగ శాసనసభలో గావించబడిన విమర్శన...

ప్రకటన

గుంటూరుజిల్లా రేవల్వెటాలూకా, రాజవోలు గ్రామంలో...

రాజవోలు రేవల్వెటాలూకా గుంటూరుజిల్లా 8-8-1928

బాపట్ల డి॥ము॥ కోర్టు

O. P. 2/23 పిటిషనరు: వాసిరెడ్డి వస్సమ్మగారు సా॥ చేబ్రోలు.

యెదిరి: కవుంటరు పిటిషనరు: వాసిరెడ్డి వెంకయ్యగారు సా॥ చేబ్రోలు.

శేటు వాసిరెడ్డి జయరామయ్యగారికి యాపిటిషనరు...

ఈ ప్రశ్న కి త్తము జన్మనీవారే సమాధాన మిచ్చుచున్నాడు. ఇండియా దేశమున గాంధీమహాత్ము డీయ్యుత్తమమును ప్రారంభించెనని ఆ దేశమున ను ప జాతులు మొందుగా నుండుటవలననా వారి కి జాతీయ సంబంధము గల కట్టుకాటు సమగ్రముగ లేనందున ను ఆ దటు సాత్విక నిరోధము సమగ్రముని చెప్పవీలులేదు. ఇప్పుడు వారు దౌర్జన్య సాధకుము సాత్విక సాధకుముగూడ ఏకకాలమునందే వాడి జన్మనీవా యుద్ధములననుకూలమువలనను కలిగినట్లయ్య నుండి ప్రజ లింకను కోలుకొనజాలకపోయినను వారు కట్టుకాటుకు బాగుగ కలవాటు కడియున్నారు. గాన ఈ త్తము సజ్జిన సాత్వికనిరోధమును సాగించు భారమును పామేశ్వరుడవారిపై నుంచెను. విశ్వకాటకనూరిదాక్షిణ్య ప్రదర్శించు జగన్నాటకములం దింతకంటె ప్రాముఖ్యమును ప్రసక్తియు విశ్వకాటక దెచ్చుటైన ఏరంగస్థలమునం దైన ప్రదర్శించుట నుండి సీలేటి ఆమెకా దేశమునందలి న్యాయాన్ని నేపము కలా ప్రకటింపబడెను. (స్వ)

భారత కానన సభ

ఆయవ్యయవ్యవస్థ

భృత్తి పూర్తి:— ఆయవ్యయవ్యవస్థను విశ్రాంతి పుచ్చుకొని భారత కానన సభ వారి వీరికి సమావేశమై ఆయవ్యయవ్యవస్థను చర్చించిరి. ప్రత్యేక సానములు సంపూర్ణముగ నుండియుండెను. దీనిచే మొట్టమొదటివారి కార్యదర్శిగారు 'హెచ్. పి. హోవాద్' గారు 'ప్రత్యేక సానమునందు గలయు మదకాను రాష్ట్ర' నాతనకర్తవ్యము పి. టి. శ్రీనివాసాచార్యులు గారు రాజభక్తి ప్రమాణమును గావించిరి

ప్రశ్నోత్తరములు

నర్మమాటలు:— హెయిలీ:— టి.పి.మల్లిగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ఆయవ్యయవ్యవస్థను కనూజుడయ్య కాపున బలపరుచుటకు గాను ప్రత్యేక పట్టాభిషేకములు ఏర్పరుపబడెనని నుడివెను. ఈయెట్లుచేసిన ఆయవ్యయవ్యవస్థను సామర్థ్యము ఎక్కువకయ్యెను. ఈయెట్లుచేసిన కచ్చిత అధికార వాచునందుండి ప్రత్యేక పట్టాభిషేకములు చేర్చింప బడెను.

రైల్వే వార్తలు

హిందూ గాడు:— నియోగిగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నట్లు నడిపిరి:— రైల్వేయొక్కయు కేళయొక్కయు లాభముకొరకుగాను వాగునవుల ఏర్పరుపబడెను. హిందూ గాడు, టెంగాలు నాగపూరు రైల్వేలవారు అహరపరార్థముల వ్యాపారమునందభిక్షముగ పాట్లొనలు లానవృత్తుగను, ఇతర రైల్వేల వ్యాపారమున నే నీ య మముల నేర్పరుపలేదు. రైల్వేల వ్యాపారమునందు గలగుచుండు హెచ్చుతగ్గులకు ఈ ఏర్పాటులకును ఎట్టి సంబంధములేదు.

ఇంచీకేపు సంఘము వేదికము

కేళగిరి ఆయవ్యయవ్యవస్థ:— ఇంచీకేపు సంఘము వేదికమును భారత కానన సభ వారు చర్చించుటకు వీలుగలుగజేసెదరా యని ప్రశ్నించిరి.

నర్మ, హెయిలీ:— ఈసమావేశాంతము వరకును ఈ కార్యముల కొక దినము నొసగ వీలులేక పోయినందుకు విచారించుచుంటిని ఆయవ్యయవ్యవస్థ కందర్బమును గ్రాంటుల కంగీకార మొసగు సంధ్యమును దీనిని పొగుగ చర్చించుటకు వీలు గలదు.

కాలపరమితి

ప్రభుత్వము ఈ దినమున చర్చయందు ప్రతి యువవ్యాస మునకును 15 నిమిషములను మాత్రమే యొసగెదనని నుడివెను.

వహాని గారు

ఆయవ్యయవ్యవస్థ సరిపుచ్చుటకు ఆర్థికసభ్యులు చాలమ నాపూర్వకముగ ప్రయత్నముల నొనర్చెను. ఉత్పాదమును రెట్టింపు జేయుటవలన బీదలకు చాల కష్టము గలుగును. ఇది సరియైన విరుగుడుగాదు. కష్టమునుండి తప్పించి ఆయవ్యయవ్యవస్థ సమాన మొనర్పవలెను. అది వీలు గానియెడల ప్రత్యేక ప్రయత్నములై కొస్తావన్నును నూటికి 15 శతము హెచ్చింపవలెను మారకమును రూపాయికి 16 పెన్నీల చొప్పున నిర్ణయింప వలెను. రాష్ట్రీయకపుములను తగ్గింపవలెను. సాంకేతిక విద్యలకు ప్రభుత్వమువారు ధారాకముగ బరాలముల నొసగుచు సామాన్యవిద్యన కుప్పింప జేయుచున్నాడు.

స్పెన్సర్ గారు

పన్నులను తగ్గించి ప్రజల ఆభివృద్ధిమును పెరవేర్చు నెంచి నందులకు ప్రభుత్వమువారు కృషిచేయించిరి. (ఒకరు:— పన్నును తగ్గించుటయో!)

స్పెన్సర్ గారు:— క్షమింపజేడెదను. వ్యయమును తగ్గించుటయని నాయభిప్రాయము. (నవ్వు) పన్నులుకూడ వికముందు తగ్గింపబడునని ఆశించుచుంటిని ఇంచీకేపు సంఘమువారి కార్యము ప్రశంసించదగినది. నర్మ బ్లౌ కెట్టుగారికి వ్యతిరేకముగ వాదించవలసి యున్నది. మోటారు దిగుమతుల సుంకమున యూరప్యమును మోటారుబండ్ల యెత్తె మోటారు మోటారుబండ్ల దిగుమతి యధిక మయ్యెను ఇందులకు మోటారుబండ్లపై విధింపబడిన దిగుమతి పన్నుల కరణము కావని ఆభిప్రాయము. మోటారుబండ్లు భోగ పన్నులలో చేరవు. అవి వ్యక్తికి ఆకర్షకములు (వినుదువినుదు) ప్రభుత్వమువారు పన్నుల తగ్గుమలు వీడి సుప్రచక్షణములకు వచ్చినప్పు డీవియము చాలక పొగు. దెలిసినప్పుడు నిష్కాయం దివి యొసకగా మున లేనంతమాత్రమున నిగి వైభోగములలో చేర కాలువు. (నవ్వు) ఆర్థిక సభ్యుడొక వైపున మోటారు బండ్ల దిగు

మతి పన్నుల సమర్థించుచు మరయు వైపున సరకుల కొక ప్రత్యేకముండి మరియొక ప్రత్యేకమును గొంపోవు. వసతులభివృద్ధి యొనర్పవలెనని నుడివెను. ఈరెండిటికిని వరసర వైరుధ్యముగా నింపుచుండెను వైకన్నుల తగ్గించుటవలననే రెండవది సాధ్య మగును టిక్కులతో దిగుమతిజేయుటకు మాంసము మొదలగు నా వారవస్తువులపై దిగుమతిపన్నులు లేలేక గుంధవలెను. ఇందు వలన భారతి దేశమున జంతువులవాత్సలగును. జంతువుల రక్షణ యందు దభియోగముగలవారి విషయమును బలపరిచెదనని నమ్మెదను. (నవ్వు) గతవత్సరము, ఉత్పాదమును బలపరచెదని. అందుచే నీవత్సర మునుబలపరపవలెను. ఇంతవరకును, పన్ను భారముంతయు, ప్రజల లో మధ్యమతరగతివారిపై ననే నిలచియున్నది. బీదలపైపన్ను తక్కువ. అందుచే వారిభారమునుగూడ హెచ్చింపవలెను. పుష్కలము సెక్కు వజీసయెడల బీదవారు భరించునది తలకి రి ఆజాంభారము మాత్రమే పెంచెదమన్ను కనూజుడయ్యవలెను పెట్టెట్లుపై ఎక్కువకన్నును తొలగింపవలెను. అందుకు బదులుగా పెట్టెట్లు యెత్తుటపై పన్నువిధింపవలెను. సభ కార్యక్రమవేళముతో పన్నులవిధించి ఆయమునందరి లోటును పూర్తిజేసి ప్రజలకు రామునెరవేర్చిన కార్యమును నిజమిచెదరు గాకయని కోరుచుంటిని. (ఒకరు:— పన్నులవిధించుట వివేకమా)

స్పెన్సర్ గారు:— మీరు విధించినతరువాత నది వివేక కార్యమై తీరవలెను. అట్లుజేసి రాష్ట్రీయక ముల తగ్గింపవలెను. రాష్ట్రీయక కష్టముల తగ్గించుటచే రాష్ట్రీయకమును తగ్గెను. ఈవిషయమును ప్రజలకు దెలిపియెడల "నెహ్రూ, మీరముకు మంచి యుపకార మొనర్చిరి. రాబోవుఎన్నికలందు మిమ్మే తిరిగివచ్చెదము అని వారందరూ" (నవ్వు).

అబ్దులు కాశీముగారు

ఇంచీకేపు సంఘమువారి వేదికమున హెయిలీగారి నభి నందించిరి. పన్నులభార మింతవరకే, ప్రజలకే క్షితి సరిపోయెను. వివిధముల స్వల్పమునకనపన్నుల విధించినను ఇక భరింపకలరారు. ఉత్పాదమున సభి మొనర్చుటచే ప్రజలు అసంతృప్తిచెందెదరు. అందుచే వ్యయమును తగ్గించుటమాత్రమే లోటును పూర్తిచేయు టకు మార్గము. సైనికకాపులందు వ్యయమును చాలపరకుతగ్గింపి నవకాళముగలదు. సైనికాధ్యక్షముల సభిముగ భారతీయుల కొసగుటచే కాలమితవ్యమును చేకూరును. భారతదేశమున సైనికకలాకాలను ఏర్పరుపవలెను. ఇండియానుండి ఎగుమతి చేయబడు పెట్టెట్లుపై పన్నును కనూజుడయ్యవలెను.

ఎస్ మొదలియారుగారు

సరీసాద్లు ప్రాంతములందలి సైనిక కష్టములను తీరముగ నిరసించిరి. ఈసభ వారి యభి కా రము నందు లేని కాపులే ప్రస్తుత లోటునుకు కారణము. అట్టిలోటును పూ ర్తిజేయుటకు ఉత్పాదమున సభి మొనర్చుటకు ప్రజలందరును వ్యతిరేకముగ నున్నారు. పెట్టెట్లుపై గాలనునకు 6 అణాల చొప్పున ఎగుమతి పన్నును విధింపవచ్చును. పోస్టుకార్డుల ఖరీదును రైలురేట్లనుతగ్గింపవలెను. రాష్ట్రీయ కష్టములను తగ్గింప వలెను.

డాక్టరు నందలూలు

ప్రభుత్వమువారి నభినందించుటకు నేను లేవలేదు. ప్రజ ల కక్షికి మించిన పన్నులనింకను తగ్గింపలేదని ప్రజల భావముల దెలుపుటకు లేచితిని. వజీరు స్థానమునందలి దుర్వ్యయమును త గ్గింపవలెను. భారతదేశ పై దండయాత్రల గల్పుట కనుకూలమ గు రొడ్డను భారత దేశమే నిర్మించుచున్నది. మూడవతరగతి రైల్వే ప్రజలకు బాధలు చాలకవైముగనున్నవి. నూతన ఆదాయ పు పన్నుకాపులన చాలా ఇబ్బందులు గలుగుచున్నవి. ఈనూ తన కాపును తొలగించి ప్రాంతపద్ధతుల ననుసరించి కనూజు డేయవలెను.

గిన్నాలాగారు

నూతన ఆర్థికసభ్యుడు తన ఆయవ్యయ వ్యవస్థను నూతన పద్ధతులపై తయారొనర్చక పోవుట విచారకరము. ఆయవ్యయ నూత్రముల దెక్కడు పూర్వదర్శులను వీడకపోవుట ప్రతినివ యమునందును అతనిచముగ అంగీకారపద్ధతులనే అవలంబించుట ఈపట్టిక యందలి మొదటి లోపము. ఈపట్టికయల దాయవ్యయ ములు చాలియు చాలకుండు బీదలనమును తెల్లడించుచున్నది. ఇదివరకు ఆయము తక్కువగ నున్నయెడల వారిక సభ్యుడు తన ఇష్టముచచ్చినకాపుయొక్క ఆదాయము నధిక మొనర్చును. ప్రజల కక్షికి గమనించి యొసర్చునా బాధ్యతలేదు. వ్యయమును తగ్గించి ఆయవ్యయముల సరిపుచ్చు నాచారముపై తెల్ల పూడాధారపడి యుండకలము. రాష్ట్రీయకపుములు కాలక్రమమునఅభ్యుదయము గావలెను. డైరెక్టు పన్నుల చెల్లించువారి సంఖ్య 200000 కంటె నధికముగలేదు. వ్యవసాయముచే భవమును గూర్చుకొను

భూస్వాములు బీద లెంతవన్నును చెల్లించు కంటె అంత మార్గమే చెల్లించు చున్నార. ఇది చాలా పొరబాటు కన్త్ర ముల దిగుమతి పన్ను అగ్గిపెట్టెను. కిరసనమును వెగలకు వానిపై పన్నులను బీదలను భాగ్యవంతులను గురించి భరించు చున్నార. పన్ను చెల్లించువారి కక్షినిబట్టి పన్ను భారమును నిర్ణయింపవలెను. కాటినుంకముల సూక్ష్మమున హిందూ మహా మృదీను, తదితర శంకుములందు విభేదముల గన్పరుచుచుండెను. భనికుల రక్షణకొరకే నైవ్య మనసరము. బీదవాని కవసరము లేకు సరి కచ్చాచు పు సరి గ దా నై నవ్య ము లేకపోయిన యెడల, కొల్లగొట్టుటచేతను మరి ఇతర మార్గములగాను ఆతనికి చాలా లాభములు గలుగును. (నవ్వు) అందుచే భాగ్యవంతు లధిక భారము వహించవలెను. ఈ నూత్రము ననుసరించి ఆయవ్య యవ్యవస్థ నేర్పాటుజేయవలె నని గిన్నాలాగారు నడిపిరి.

మియూన్ సమల్లాగారు

ఉర్దూ నువనగించిరి. ఉత్పాదమును విధించుటకనపన్ను తి దెలుపుచు నవాపూర్వము రాజకు మహమ్మదు గారిభవ జలిపెను బీదలకు కష్టము కలిగించు ననుకారణమున నాదడు ఉత్పాదమున కంగీకరింపలేదు. మద్యము, సిగరెట్లు, పెట్టెట్లు మొదలగు భోగ పన్నులపై పన్నును విధింపవలెనని గోరెను.

పెర్ని వ లు గారు

ఇంచీకేపుసంఘమువారి కోరలే చాల తీవ్రముగనున్నవి. అంతకంటె నింకను వ్యయమును తగ్గింపగోరుట వ్యాపకముగాదు. (ఒకరు:— ఎందుచేత?) బడ్జెటునందు లోటునుండుటచే భారత దేశభక్తినిగురించి విచక్షణములం దనుమానము గలుగును. అందుచే నట్లు జేయరాదు. వ్యయము నింకను తగ్గింపవీలులేదు. మూడవ తత్సరమున గూడ ఆయవ్యయవ్యవస్థను లోటుతో కదలరాదు అంగుచే నూతనవస్తుల మెరుకవలెను. ప్రపంచములో కల్ల భారతదేశమున పన్నులభార మధికమను విషయ మసర్వము ఇందులకు తార్కాణముగ జవాను ఈ పుష్కలముల దేశము వరికించుదు. (ఒకరు:— ఆ ప్రజల ఆర్థిక కక్షి ఏమిటి?) ఇదివరక కంటె భరణ తగ్గెను. ఆయవ్యయ వ్యవస్థను లోటుతో వదిలి, యెడల ఋణ మొనర్పకులసినచ్చును, అందుచే చాల అపాయ ము కలిసింపగలదు. (నవ్వు)

చౌదరి షహబుద్దీను గారు

ప్రజాస్వామ్యపాలన కావాలంటే అందులకును ఖరీదున చెల్లించవలెను. భారతదేశమున పన్నులు అధికముగ లేవు ఇందుకు ఏమార్గము లేకపోలే తుదకు ఉత్పాదమున కంగీకరిం కులసినచ్చును. ఋణ మొనర్పరాదు. సిగరెట్లపై పన్ను విధిం పలేక. సభ్యులు చాలామంది పొగపీల్చెకరు. వారందరున పన్నును చెల్లింప సిద్ధముగ నుండవలెను. నా మట్టుకు నేను, వజీరుస్థానమునందు ప్రభుత్వమువారు రకలందించిన విధానమును బలపరిచెదను.

దేవప్రసాద పర్యధికారిగారు

గిన్నాలాగారు దెలిపిన విషయాలిప్రాయములు. సభ్యులకు రుచింపవు. వ్యవసాయపుపన్నును మార్చరాదు. ఇంచీకేపు సంఘమువారి నూచుట్లో వైటుహోలువారు జ్యోతిష్కముగించు కొనరని నమ్మెదను. గతవత్సరం సభవారు ఉత్పాదమును నిరా కరించగా తిరిగి వర్షకదీసికొనినచ్చుట భాగ్యముగాదు. లోటును పూ ర్తిజేయవలెనంటే వేరుమార్గ మవలంబించవలెను. పెట్టెట్ల యలు పటాలముయొక్క గ్రాంటులో 10 లక్షలు తగ్గింపబడుట విచారకరము.

రంగాచారి గారు

గతవత్సరం ఈసభవారు వ్యవయమును తగ్గింపవలెనని గోరుచు కొన్ని నూతనపన్నులను నిరాకరించినప్పుడు ప్రభుత్వము వారు వారిని నకమానించిరి. ఇంచీకేపుసంఘమువారు, నబవారి ఆభిప్రాయములందలి యభార్యమును బహిరంగమొనర్చిరి. రాబోవు వత్సరమున ప్రస్తుతపుపన్నులు తగ్గింపబడునని నమ్మెదను చాలాకాపులందు, ఎస్టిమేట్లనును, యభార్యముగ జరిగిన వ్యయ ములకు ను నేను మైన లేదాగలదు. వైద్యమును తగ్గింపవలెనని గతవత్సర మింకాభవారు గోరగా, జేకయ్యనందును, వెలులల నునడియు గలుగు ను ప ద్ర వ ముల ను జా పి నే కాధి పతిగావచ్చిని నిరాకరించిరి. ఇంచీకేపు సంఘ ము వారి యెదుట తిరిగి నేనాధిపతిగాను తగ్గింప నంగీకరించిరి నర్ బాజా మాఫీగారు కరివారు ప్రాంతములందు ఇటీవల నవలందించుచున్న విధానములన ఇదివరక కంటె మంచి ఫలితములు జేసారెను. దీనినిదివరకే అవలంబించిం బాగుండెడిది. సైనికవ్యయమునం జేమి తగ్గించినను ఇటీవల నేర్పాటుచేయబడిన అనవసరముగు సుప కాపులందు మాత్రమేతగ్గింపబడెను. ఇదివరకునుండియునుండు కాపు

దేశీయ వార్తలు

లాలా ధునిచెందుగారు
చేతులకు బేడీలు వేసి కోర్టుకు తీసికొనివచ్చుట

బొంబాయిలో స్థానిక స్వపరిపాలనము

మున్సిసిపాలిటీవారి నిరంకుశత్వము - ఖద్దరు ప్రదర్శనము ప్రకటన పత్రములను గోడల కలికించగూడదట

లాలా ధునిచెందుగారు

చేతులకు బేడీలు తగిలించుట

"ఈ నెల 2 వ తేదీని యీ కేసు విచారణ లాహోరు జైల్లో జరిగినందున ముద్దాయిల చేతులకు బేడీలు తగిలించి తీసికొనివచ్చిరి వినుటకుల మాకు చాల విచారము కలిగినది. ఇంత కంటే అధ్యక్షుడును అసమర్థునియైనను సకల దేశీయులచే తప్పక నిరసింపబడునదియు నగు కార్యము మరెవ్వరియైన నుండదు. లాలా ధునిచెందుగారింటి వారికిగూడ బేడీలు తగిలించుట మహాపరామర్శ. ఇంకెక్కడి న్యాయము, ఇంకెక్కడి ధర్మము. ఈ వి తక్షణ శూన్యమైనదిగదా? సైనిక శాసన ములలో నున్న కోర్టు లలోగూడ లాలా ధునిచెందుగారిని వారిమిత్రులను కోర్టుకు తీసి కొని వచ్చినప్పుడు వారిచేతులకు బేడీలు తగిలించలేదని మేము నమ్ముచున్నాము. ఇప్పుడేమిటికంటే ప్రమాదకరమగు నిధి ఏర్పడినా? ఇప్పుడు చిరసాలలో జరుగుచున్న విచారణపంజాబు హైకోర్టువారి ఆమతి వైననే జరుగుచున్నదా? అని లాహోరు ట్రిబ్యూనుఫలిక ప్రధాన వ్యాసముందు వ్రాసినది.

బొంబాయిలో ఖద్దరు ప్రదర్శనము

మున్సిసిపాలిటీవారి నిరంకుశత్వము

బొంబాయిలో భారత కాలగెను ఖద్దరు ప్రదర్శనము జరుగును గాన దానిని నూర్చిక ప్రకటన పత్రములను గోడల కలి కించుట కనుకని నొసంగవలెనని ప్రదర్శక సంఘ కార్యదర్శి ఎన్. హెచ్. బెల్లూవాలాగారు బొంబాయి కార్పొరేషను వారికి వ్రాసి ప్రకటన పత్రములను కొన్నిటిని మాదికి పంపగా దానిని గోడల కలికించుటకు యుగిసిపలు కమిషనరు జంగీక రింపలేదని ఎక్స్ క్యుటివు యింజనీరు సురేశ్ ముతో యీ నెల 1 వ తేదీని జవాబు పంపబడెను.

నగరవాసులలో చూడితరా స్థానిక స్వపరిపాలనా మాహాత్మ్యము. తీర్మానమున ప్రకటన ఖద్దరు ప్రదర్శనము వైననే ప్రయోగించిరి.

ఎటులైనను ప్రదర్శనమును గూర్చి బాగుగా ప్రకటించుట సరముగాన మీరు ప్రయత్నింపిరి అసాధ్యమైనది నుండి ప్రకటన పత్రములను తెప్పించి నివాసస్థానములు, భోజన గృహములు, దుకాణములు, బాటలు మున్నగు స్థలములలో అనగా మున్సిపల అధికారములో చేరని స్థలములలో బాగుగా ప్రదర్శింపుడు. (బాంబే క్రాంతికాంక్ష)

ఆలిఫురు జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము

నాయకుల పర్యటనము

ఈ విశ్వవిద్యాలయమును ధనము సమకూర్చుటకు మాకి ఆజ్ఞులుగాను, డాక్టరు అస్సారి, ప్రిన్సిపలు ఖవాజీ, వైసుస్థానము వాదినా సేనుగారు బొంబాయికి వెళ్లిరి. ఈ విశ్వవిద్యాలయమును మౌనా మహమ్మదాల్ గా కేర్పరిచి బొంబాయిలో ఆ గాఖాను గారు కార్యక మగు ధనసహాయము చేసినది మనది. చాల మంది పెద్దమొత్తముల నొసంగిరి. కనీసము పదిలక్షలైన లభి. పవలెకు బహిరంగ సభలో చాలమంది ధనమును వాగ్దానము చేసిరి. ఆ సభలో డాక్టరు అస్సారిగారు గంభీర వాక్యాన మొదలి ఈ విశ్వవిద్యాలయమువారు దొరతనమువారివలన ధనసహాయము కపేక్షింపరు. ఈ పాథ్యాయములు విద్యార్థులు ను గూడ అసహాయ వాదులే. హిందువులు మహమ్మదీయులు మున్నగు నన్ని మతములవారిని విద్య నేర్ప బడును. హిందువులకు మతవిద్య నేర్పుటకు హిందూపాఠశాల నియమించి రని అస్సారిగారు నుడివిరి.

నటేశ నాయకరుగారి విడుదల

చెన్నపురిలో స్వాగతము

చెన్నపురి కార్మిక సంఘ నాయకులలో నొకరగు నటేశ నాయకరు గారు కడపలో నొక వత్సరము శిక్ష ననుభవించి యీ నెల 4 వ తేదీ ఉదయమునకు చెన్నపురికి వచ్చిరి. విల్లుపనివాండ్రు సమ్మెకట్టుటకు పూర్వము నాయకరు గారు కన్నాటక మిల్లులో నెలకు 90 రూపాయలు జీతము వుచ్చు కొనుచు పనిచేయుచుండిరి. సమ్మె జరిగినప్పుడు అతనిని పనిలోనుండి తొలగించిరి. నాయకరుగారు కార్మిక సభలలో బాగుగా నుపన్యసింపుచు కాలగెను విషయమునగూడ ప్రచేయుచుండిరి. ఆ సందర్భమున పూచీకత్తురియ్యగారి నతడియ్యవలెనని ఒక సందర్భము శిక్ష వేయబడెను.

చాలమంది ప్రమాణులును మిత్రులును ఎన్నోరు ప్రేమనుకు వెల్లి వారికి స్వాగత మొసగిరి. భజనలలో ఊరేగింపుతో లేచియు నియును కార్యాలయమునకు గొనిపోయిరి. 6000 మంది మిల్లుపని వాండు ఊరేగింపునకు వచ్చిరి. శ్రీలుగూడ వచ్చిరి. నాయకరుగారికి పుష్పమాలలను వేసిరి. 4 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8-30 కు ఎస్సర్ల పార్కులో టి. వి. కళ్యాణముండిర మొదల్యారుగారి అధ్యక్షత్వ కింద బహిరంగ సభ జరిగినది. మరల ఊరే గింపుతో నాయకరుగారిని సభకు తీసికొనివచ్చిరి. వేలకొలది ప్రజ లాసభకు వచ్చిరి. శ్రీవేంకటేశ్వర, లేబరు యూనియను టిప్పి కులక్షత్రియ సంఘములవారు విడివిడిగా నాసభలో సన్మాన పత్రములను సమర్పించిరి. అధ్యక్షుడు, టి. ఎల్. కాశ్రిప్రెసిం గారు వేలుపెట్టి, నుబ్రహ్మణ్యశివ, గోవింద సామినాయకుడు, గార్లున్నగువారు ప్రసంగములగాడించిరి. పిమ్మట నాయకరు గారు వంతునముల నొసరించి కొంతముచ్చటించిరి. గాంధీమహా తుని ఆసత్ని శివసాహాయ్యుడని అధ్యక్షుడు హెచ్చరించెను

లాల్ గానా రాజపుత్రులు

మరల స్వమతమున చేరుట

లాల్ గానా రాజపుత్రులను మరల హిందూ మతమున చేర్చుటకు గట్టి ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. చాలమంది రాజపుత్రు లును పురోహితులును బ్రాహ్మణులునుగూడ శ్రద్ధబూనిన తెం దవతెగలోని 1500 మందిగూడ యీ నెల 2 వ తేదీని హిందూ మతమున చేర్చిరి. చాలమంది ప్రచారకులును ధనమును రావలెను. ధనమును పంపగోరువారిలు బ్రాహ్మణులైన.

శ్రీ మహాదేవసింహగారు, కార్యదర్శి, భారతీయ హిందూ ముద్దిసభ ఆగ్రా

ప్రచారకులుగా పనిచేయుగోరువాడ సహకార్యదర్శి శ్రీ యుత దేవప్రకాశగారికి వ్రాయవలెను. (తంతివార్త)

శ్రీయుత బెజవాడ చంద్రశేఖర రెడ్డిగారు

12 వ తేదీకి నెల్లూరు చేరెదరు

శ్రీయుత బెజవాడ చంద్రశేఖరరెడ్డి, బి. ఎల్. టి. టి. గారు యులు, ఎం. గోపాలరావుగారు కార్యకర్తలుగూడ శ్రద్ధబూనిన యీ నెల 12 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2-30 కు నెల్లూరు చేరెదరుగాని 2 వ తేదీ పుర్రాధ్యక్షుల ప్రకటనపట్టు 18 వ తేదీకి రాదు.

తెనాలీ తాలూకా రైతుల సభ

దోనెపూడిలో 11 తేదీని జరుగును

ఈనెల 11 వ తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు దివాను బహదరు హెచ్చర్ల నాయకుల ద్వారా ఆంధ్ర క్షేత్రం తెనాలి తాలూకా రైతుల సభ దోనెపూడిలో జరుగును. (తంతివార్త)

వంగ దేశ ప్రభుత్వము.

మితవ్యయ సంఘమాచనలు.

వంగ రాష్ట్ర శాసనసభలో అధిక సభ్యులగు గౌ. డో. వాల్టెగారు మితవ్యయ సంఘమాచనలను సాధ్యమైనంత త్వరలో ఆమోద జరుపుటకు ప్రభుత్వ కాబులకు లేఖను లాసకబడినది యు కొన్ని విషయములలో మాచనల సూత్రము సంగీరించిరి. దివ్యులతో మాచనల నమలు జరుప వించితిమనియు నెల రెండు నెలలలో మితవ్యయము ప్రాంభించి జూలై నెలకు స్థిరముగ నెంతవరకు మితవ్యయ సంఘమాచనల నమలు జరుప వీలగునో తెల్పినాధ్య మగుననియు మితవ్యయ సంఘమువారు ప్రారంభ జేటిన అంకెలలోనే మార్పులు నూడించినియు 1923-24 సం॥ ప్ర బడ్జెటు కీమాచనలు వర్తింపవనియు ప్రభుత్వమువారు గత వర్షము 89 లక్షలును ఈసంవత్సరము 47 లక్షలును వ్యయము తగ్గించిరనియు ప్రకటించిరి.

గిర్రలాలలు అగర్వాలాగారు

బ్రిటిషు పశుపతి సంఖ్య యధ్యక్షమయ్యున కంటే జాలిన పయమున సభ్యముగ నుండు టాక్సర్వకారణము. ఎంత క్లింఛినను మిగిలిన వ్యయపట్టిక ఇంకను 85 కోట్లకు దాటు చున్నది. భారతదేశము వర్తమానానందయాత్రల వ్యయమును భరింపబడు. ఉత్పత్తులను దేశమునం దసంక్రమి వ్యాపిం చును. పెట్టోలపై ఎరిమతి వస్తును విధింపవలెను.

పంజాబు శాసనసభ

మానవత్వమునై ప్రతికాధిపతులపై దావాలు తెచ్చుటకు 28 గురు ఉద్యోగకర్తల కనుజ్ఞ యాయబడెననియు 18 సివిల్ వ్యాజ్యములును 1 క్రిమినల్ వ్యాజ్యమును ఈసంఘమున నింతవ రకు వేయబడెననియు ప్రభుత్వమువారి టిట్టికేసులలో కోర్టులు ప్రాంతు నొసగి తమ న్యాయవాదులచే కేసువాదింపజేతురనియు తీమాపణపై కలిగి వేయబడిన రాజకీయనిర్బంధితుల సంఖ్య 100 కి తక్కువయండ దనియు సర్ బాక్ మేజార్డుగారు పంజా శాసనసభలో నుడిపిరి.

మితవ్యయముగూర్చిన సూచనలు

పంజాబు శాసన సభలో బడ్జెటు చర్య సందర్భమున సం స్కరణములు ప్రయోజనపరము లయ్యె ననియు ప్రభుత్వము దివాలాదీయనిధికి వచ్చెననియు ప్రభుత్వవ్యయముతగ్గించి ఆర్థిక స్థితి చక్కబరుపవలెననియు ఆంధ్రకారసభ్యులు నూడించిరి రిహార్ ల్ లాల్ గారును తదిద్యకు ధనమొసగుట మానవలదని ప్రకటించిరి. చి స్టిగారు రాజీయోదోశముపట్ల తమయభిప్రాయము మార్చి కొని జైల్లువాసములకు వ్యయముతగ్గింపవలెనని కోరిరి. గణపతి గాయిగారు ప్రభుత్వసభ్యులును మంత్రులును తక్కువజీతములకు పనిచేసి పర్యటనములకు విశేషము వ్యయము గాకుండవలెననియు అధ్యక్షులు తమగౌరవవేతనము వదలుకొనవలెననియు, శాధికరసభ్యులు మూసినమావేళమును మాని రాష్ట్రమును క్రొత్తి పన్నులపాలు కాకుండ రక్షింపవలె ననియు కలికి సభ్యులవార్ష ధ్యనులకు కారణభూతులైరి.

మంగళ వారము

రేపటిదినము, కాకినాడలో ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘము గూడును. పలు విషయము లులోచింపబడును. శాసనోల్లంఘనమునకు ముఖ్యవశ్యక మగు ఖద్దరునిర్మాణముగూర్చి ఆంధ్రప్రముఖులు యోచించుట యత్యవశ్యకము. ఖద్దరు నిర్మాణమును జయప్రదముగ కొనసాగించుటకు, ఆంధ్రదేశమున కెక్కుడువీళ్లు గలవు. రాటపుపరిశ్రమయు, నేతపరిశ్రమయు ఇంకను వాడుకలో నున్నవి. ఖద్దరు పటిష్ఠతగూర్చి ఆంధ్రులలో గాఢవిశ్వాసము గలదు. ఖద్దరు స్వరాజ్యము నిచ్చునను మహాత్ముని విశ్వాసమునకు ఆధారము గలదని ఆంధ్రులు గ్రహించిరి. నిర్మాణకార్యక్రమమున కెల్ల ఖద్దరు మూలాధార మనుటకు సందియములేదు. ఖద్దరు నిర్మాణమునకు పని చురుకుగ జరుగవలసినయవసరమెంతేని గలదు. ఆంధ్రప్రముఖులు పలువురు కారాగృహవిముక్తులగుటచే, వారితో డ్పాటుతో, ఆంధ్రులైకార్యమును సులభముగ నెరవేర్చగలుగుదురు. కాంగ్రెసునందలి ఇరుపక్షములవారి మధ్య రాజీ గుదిరియుండుటచే, రెండుమాసములవరకు తదేకదీక్షతో నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుటకును, తిలకుస్వరాజ్యనిధిని వసూలుజేయుటకును, దేశసేవకులను చేర్చుకొనుటకును, అత్యంతానుకూలావకాశము లభించెను. శాసనసభలప్రశ్నగూర్చిన వివాదముతో కొంతకాలమువరకు బని యుండదు. ఉభయపక్షములును కలసి పనిచేయుటకు వీలుగలదు. ఈయవకాశమును జారవిడువక, ప్రజలును నాయకులును పాటుబడుట యత్యవసరము. మెజారిటీపక్షపు నాయకులేగాక, మైనారిటీపక్షపు నాయకులు గూడ నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహింపవలసినదని, ప్రజలను హెచ్చరించుట శుభసూచకము. దానుగారిసందేశము నిదివరకు ప్రచురించియుంటిమి. దానియందొట్టిహెచ్చరిక గలదు. వి. జె. పటేలు గారు బొంబాయిసమావేశములో ముచ్చటించుచు, నిర్మాణకార్యక్రమమునుగూర్చి నాయకులలో నెట్టి భేదాభిప్రాయములు లేననియు, పిమ్మటనయినను శాసనోల్లంఘనము నారంభించుచో ఉభయపక్షములును కలసి పనిచేయవలయుననియు, ఉద్బోధించిరి. మహాత్ముని నిర్బంధదినము సమీపించుచున్నది. ఈ పవిత్రవారమున, భారతీయులనిశ్చయము మరల ప్రపంచమునకు వెల్లడిగావలయును. ఆంధ్రదేశమున కొన్ని భాగములందు నూలు విరివిగ దొరకుచున్నది. మరి కొన్ని భాగములందు నేత బాగుగ జరుగుచున్నది. ఇట్టి ప్రదేశముల మధ్య పరస్పరసహకారమును పొందికయు నుండునెడల, కద్దరు నిర్మాణము సులభసాధ్యమగును. ఇంతియగాక, ప్రతిపంటను గూర్చి తగ్గుశ్రద్ధ వహింపవలయును. విదేశములకు ప్రతి ఎగుమతి గాకుండ, కొని యుంచవలసిన

బాధ్యత కాంగ్రెసుసంఘములపై నిలిచియున్నది. ఆంధ్రదేశమున, నేత బాగుగా వ్యాపించియున్న ప్రదేశములలో, నేతగాంధీ దేశభక్తిని బాపి కద్దరును తయారుజేయుటకు బూనుచో, కద్దరుసమస్త త్యాగముగ పరిహారముగను. ఆంధ్రదేశములోని అయిదారుప్రదేశములే యీవనిసంతను నిర్వహించ గలవు. ఇది సాధ్యపడనిచో, క్రొత్తమగ్గుములను స్థాపింపవలయును. ఇందుకు పెట్టుబడి యవసరము. కద్దరును మామూలుగ నేసెడి విమ్మజాతులకు తగు ప్రోత్సాహ మొసగవలయును. ఈసంగర్భమున, కద్దరుబ్యాంకులను నెలకొల్పువిషయము, నవత్యము నాలోచింపదగును. బ్యాంకులను నెలకొల్పుటవలన, యూరసియనుల పరిశ్రమ లెటుల యభివృద్ధి జెందు చున్నవో కనుగొనవచ్చును. ఇటులనే కద్దరు పరి శ్రమ సత్వరాభివృద్ధి గాంచుటవలన, కద్దరుబ్యాంకులను స్థాపించు తెంతయవసరమో జెప్ప నక్కర లేదు. వడుకునూలునుగూర్చి, మగ్గలాల్ గాంధీ గారు పంపిన లేఖను నిన్నటిదినిము ప్రచురించి యుంటిమి. కర్నాటకమునందు, వడుకునూలు విస్తారముగ దొరకునని వారు చెప్పుచున్నారు. 12, 15 నెంబరులయధ్య నూలు ఎంతకావలసినంత దొరకు నట. గడగ్ కాంగ్రెసు కమిటీయొద్ద రు 3000 ల నూలును, బీజపూరు కాంగ్రెసు కమిటీయొద్ద 2000 రూపాయల నూలును గలదట. బీజపూరు, భార్యజిల్లాలలో కఱ వేర్పడియుండుటచే, గ్రామ స్థులు జీవనోపాధికొరకు ఎంత నూలు నయినను తయారుజేయగలరని తెలియుచున్నది. నూలు ఇంకను విరివిగ తయారుజేసినచో అమ్ముడుపోవదని, కర్నాటకసంఘమువారు భయపడుచున్నారు. వడుకునూలు తగినంతగ దొరకదనుభయమున కవకాశములేదు. అందుచే ఆంధ్రదేశమునందొక వేళ వడుకునూలు తక్కువగనన్నదని తోచిన, కర్నాటకమునుండి తెప్పించి, పని గడపుకొనవచ్చును. ఈ సందర్భముల నన్నిటి నాలోచించి, కద్దరునిర్మాణము అతిత్వరితముగ పరిసమాప్తి జెందుమార్గములను, ఆంధ్రరాష్ట్ర కార్యనిర్వాహకసంఘము వారు యోచింప బాధితులు.

ఇండియా ప్రభుత్వపు బడ్జెటు

సామ్రాజ్య శాసనసభలో, ఇండియా ప్రభుత్వపు బడ్జెటుపైని చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. బొంబాయి యూరపియనులప్రతినిధి యగు ఫ్లెస్ గారు, మోటారుబండ్లవైనను, మాంసపు టిన్నుల వైనను పన్నును తగ్గింపుమని కోరిరి గాని, ఉప్పు పన్నుండవలయునని సమర్థించిరి. బీదలపై ఇంతవరకును తగినబరువు పడ లేదని వీరియుద్దేశము. వీరిటుల బలికేసెందుల కాశ్చర్యపడ నవసరములేదు. ప్రభుత్వమువారి దృక్పథము గూడ నీతీరున నుండుట చేతనే, ఉప్పుపన్నును పెంచుట తటస్థించెను. స్టేటు కాన్సిలుసభలో, విదేశముల కెగుమతియయ్యెడి పెట్రోలుపైని డ్యూటీని విధింపుడని రామశరణ వాసుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము త్రోసివేయ బడుట, మరియొక నిదర్శనము. ఈ తీర్మానమును ప్రభుత్వముపక్షమున ఛాన్స్ విక్రమగారును, కుక్కు గారును ఎదిర్చిరి. ఉప్పుపన్నును హెచ్చింపక, పెట్రోలుడ్యూటీని హెచ్చింపవలయు ననియు, దేశీయవస్తువులపై ఎత్తైనజాపన్నును దీసివేయ వలయు ననియు, బొంబాయివర్తకసంఘమువారు కోరిరి గాని, పెట్రోలుకు సంబంధించినసూచన ముందుగనే త్రోసివేయబడెను. “వైస్రాయిల్ న్యూసు” అను ఆంగ్లదేశపత్రిక హిందూదేశపు ఆర్థికస్థితి అంధకారబంధురముగ నున్న దనియు, హిందూదేశపరిపాలనమును పైనుండి క్రిదివరకును చక్కబరుపవలయుననియు, కోరుచున్నది. హిందూ

దేశపు అధికారవర్గము, అత్యంతపాశ్చాత్యముగ పరిపాలించుచున్నదనియు, పరిపాలనమును ప్రజలపరము జేసిన అమితనష్టము వాటిల్లుననియు, బాధ్యతగల ఆంగ్లదేశప్రముఖు లింతవరకు చెలుపుచుండిరి. రాష్ట్రములందెమి, కేంద్రప్రభుత్వమునందెమి కనుపించెడి ఘోరదుస్థితిగాంచి, వీరేమందులో తెలియదు. మెస్తనుప్రభువునకాడే మెస్తనుకృత్రికకు వ్రాయుచు, హిందూదేశపు ఆర్థికస్థితి గాంచి దిగులుపడవలదని, హెచ్చరించెనట. మెస్తనుప్రభువుగారి ధైర్యమును కొనియాడవచ్చును రాష్ట్రములు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు చెల్లింపవలసిన కప్పములగూర్చి, మెస్తను ప్రభువుగా రెటుల తప్పులెక్కల గుణించి, ప్రమ ప్రమాదమునకు లోనయిరో, ఇప్పుడు స్పష్టమయినది. మద్రాసుపై అన్నిరాష్ట్రములకన్నను, వీరు ఎక్కుడు భారమును మోపిరి. కిరి 4 లక్షల బరువు, వరుసవరుసగ తగ్గునని వీరు సూచించిరి. అట్టితగ్గుదల ఇంతవరకు గనుపింపలేదు. ఆర్థికవిషయముల గూర్చి, మెస్తనుప్రభువుగారిని ప్రమాణముగ గైకొనటకు వీలు లేదు. మెస్తనుప్రభువుగారి యుద్దేశమునందు, ప్రభుత్వపు ధననష్టము లింతకన్న నెక్కుడుగ నుండవలసినవట. ఈఅయిదుసంవత్సరములలో సంభవించిన నూరుకోట్ల నష్టమును వీరికి చాలలేదు గాబోలు! ఖర్చును దగ్గించుటవలన, నష్టములను పూడ్చవచ్చునని, వీరు సలహానిచ్చుచున్నారు. కాని, ఇందుకు తగినమార్గ మేమియో వీరు సూచించుటలేదు. ఇకంటాకున్ను ఎక్కుడు విరివిగ ప్రయోగింపవలెనని వీరియుద్దేశము. కాని, ఇందువలన నష్టము పూడునా? ఇంచితేపు కమిటీ వారు సూచించిన 19 కోట్ల ఖర్చునయినను ప్రభుత్వమువారు తగ్గించిన, క్రొత్తకన్నుల కవకాశముండెడిదిగాను, అందుకయినను ప్రభుత్వమువారు పూనరయిరి. బడ్జెటునుగూర్చి సలహాజెప్పెడివారికి కొడువలేదు. కాని, మూలకారణములను నివారింపుమని చెప్పెడివారుగాని, వారి సలహాలను వినెడి వారుగాని గనుపింపరు.

లిబరలుపక్షసంయోగము :

లాయడుజార్జిగారి హెచ్చరిక లిబరలుపక్షములకు సంయోగము గుదురవలె ననియు, తాము నాయకత్వము నపేక్షించుట లేదనియు, సరియగు మార్గమున నెవరు నడిపినను తాము వారి ననుసరించెద మనియు, లాయడుజార్జి గారు చెలియజేసిరి. ఇంతకాలమునకు, లాయడు జార్జిగారిదృష్టి మరల స్వపక్షమువంకకు దిరిగెను. కొయలిపన్నుభవ పడలేదు. కాని, లాయడు జార్జిగారి హెచ్చరికను, లిబరలుపక్షమువారు రంతగ గౌరవింపరయిరి. లిబరలుపక్షమునుండి వెనుక చీలిపోయినది లాయడుజార్జిగారే యగుట చే, వారు లిబరలుపక్ష కార్యక్రమము నంగీకరించుట దప్ప చేయదగినది వేరేదియులేదని, ఇండియన్ టెంట్ లిబరలుపక్ష పత్రికలు చెలుపుచున్నవి. ఏయెడ కాగొడుగు బట్టెడి లాయడుజార్జి బోలువారికి, ఇంత కన్నను నీకుదగినజవాబు వేరులేదు. తమయిచ్చవచ్చి సంతవరకు ఒకపక్షములో నుండుటయు, క్రొత్తయవకాశము గనుపింపగనే దానినుండి చీలిపోయి మరల వీలగునపుడు ప్రవేశించుటయు గర్హ్యములు. రాజకీయవిషయములు కేవలము తాత్కాలిక లాభ ప్రేరేతములని భావించెడి ఇంగ్లండులోగూడ, లాయడుజార్జిగారి పట్టు ఏవగింపబడుచున్నది. ఇండియన్ టెంట్ లిబరలుపక్ష నాయకులలో నొకరగు సర్ బాన్సై మనుగారు లాయడుజార్జిగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, నాటకాభినయములతో సంయోగము గుదుర దనియు, రహస్యపు టాలోచనలవలనను, జైవైసలవలనను లాభము లేదనియు, కలసి పని

చేయుట చేతనే యది లభించుననియు, సూచించిరి. లాయడుజార్జిగారి పతనము ఎల్లరకు గుణపాతమును నేర్పగలదు. వ్యక్తు లెంతటిసమర్థులయినను, ఎంత శులుకుబడి గలవారయినను, క్రొత్తపక్షముల నేర్పటముకు శక్తిగలవారై నను ఒకకట్టుకు లోబడి యుండనిచో తమ పలుకుబడిని కోల్పోవుదు రనుటకు సందియము లేదు. లాయడుజార్జిగారి వంటి నాయకులకే తారకము గనుపింపక బోగ, తిక్కుంగలవారి సంగతి జెప్పనేల?

నిర్బంధముల విజృంభణము

కృత్రికానిర్వాహకులపై మాననష్టముక్రింద చర్య దీసికొనుటకు 13 గురు అధికారులకు పంజాబులో సంగీకార మొసగబడెను. ఈకేసులలో పంజాబు ప్రభుత్వమువారు వైయధికారుల కన్నివిధములను బోధించెదరు. గయాకాంగ్రెసు జరిగిన పిమ్మట, సంయుక్త రాష్ట్రములలో 11 మంది ప్రచారకులకు 107 శిక్షలుక్రింద, చెరి యొకసంవత్సరము శిక్ష విధింపబడెను. ఇట్టిచందర్భములలో కాంగ్రెసు నందు చీలిక లేక, ఇరుపక్షములవారును కలసి కఠిన నిర్బంధప్రయోగము నెదుర్కొని దానిని ఫలరహితముగావించు తెంత యవసరమో, గ్రహింపవలయును.

స్థానిక వార్తలు

ఒక సవరణ:—నిన్ను కిక్కిలలో కంభంపాటి ఆటటు ఒడులు భిమిడిపాటి అని పొరబాటున ముద్రింపబడి నందుల కెంతయు చీలిం చున్నాము. (ఆ. ప. సం.)

తపాల ప్రకటన:—దక్షిణాఫ్రికాకు పంపబడుజాబులు జెనరలుపోస్టాఫీసులో మార్చి 26 వ తేదీ సాయంత్రము 6 1/2 గంటలలోగ పోస్టుచేయవలయుని ప్రెసిడెన్సీ పోస్టుమాన్సు గారు ప్రకటించుచున్నారు.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—మార్చి 26 కి కేడితో అంతమొందినవారమున జ్యులైంటికి 40 మంది చొప్పున మరణించిరి. 35 మందికి మరూచియు సోకెను. 3 మంది మరణించిరి. ఇతరజ్వరములకల్ల 41 మ మరణించిరి. అని హెల్త్ అఫీసుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

ఉప్పుతో దోష్టములందలి మార్పులు:—రెని న్యూ డిపార్టుమెంటు అందకు సెక్రటరీ రా. బి. టి. శ్రీనివాసాచారిగారు వేరుపనియందుండుంతకాలము 31. 11. 1921 న్యూ గా రిఫరియందుండెదరు. వేలూరుజిల్లా కెమన్స్ బడ్జెట్ యోజి. మూడుగారికి మార్చి 10 వ తేదీనుండి ఒక నెలదినములు సెలవు ఇవ్వబడినది.

మదరాసు శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు ఇకర సగరములందలి ప్రభుత్వోద్యోగము లుంకలి శుభాప్తలను చెన్నపురి సెక్రటరీయటునకు మార్చి 26 వ తేదీ వివరములు తెలుపవల మునని యం. సి. రాజాగారు ప్రశ్నించిరి. ఎంతవరకు ఈ విధమున మార్చి 26 తేదీ సంతకమున కొక పర్యాయము ఒక స్టేటుమెంటు ప్రకటించ బడుననియు, ఈ సంతకము ఆ స్టేటుమెంటు ప్రకటించబడువరకు గౌరవ సభ్యుడు కాచికోని యుండవలయుననియు అనుభవము గలిగిన ఉద్యోగులను మార్చి ఆసభములేని ఉద్యోగులను నియమించు పద్ధతెల్ల కొన్ని ఇబ్బందులు కలుగుచున్నదని ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రశ్నిత మిచ్చెను. వరభానుగూర్పును దేశభావలయందు కరుణాచేసి తానిచ్చిన సలహా విషయమై ప్రభుత్వమువారికి చొప్పువును కొనిన యం. సి. రాజాగారు ప్రశ్నించగ ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు రాలోచించుచున్నారని రెనిన్యూసభ్యుడు ప్రశ్నిత మిచ్చెను.

పరాసుల ఆక్రమణ ఇంకను హెచ్చుట

గొప్ప రేవులను రెంటిని వశపరుచుకొనుట

ఉక్కు పనులు ఆగిపోవుట

రాజకీయము

పరాసులు మార్కెటింగ్, కారల్సు రేవులను, డారెన్స్టు ఇరుపదారుల కర్మాలయములను వశపరుచుకొనిరి. ఇంకను రూరను జర్మనీనుండి చీల్చివేయుటకే ఈ ఎత్తును ఎత్తిరి. పైకి జెప్పట మాత్రము జర్మనులు హెర్బి కాలనలో పరాసుల రాకపోకలకు హిసులేకుండ నౌకలనుముంచి కలుగజేసిన చిక్కులకు శిక్షయనుచున్నారు.

రూర ఉక్కు పనులు ఆగిపోవుచున్నవి. జర్మనుల నిరోధముగూడ జీవించుచున్నదని తెలియుచున్నది.

పరాసులు బ్రిటిషునాకాదళ విచ్ఛేదనమునకు ఉపద్రవమును కలుగజేయుటకు పరాసులు ప్రయత్నించిరి. అమెరికనులు తీవ్రముగ హెచ్చరించి కూడదనుటచే పరాసులు ఆ ప్రయత్నమును మానుకొనిరి.

రాజకీయము బయలుదేరినవి. పరాసులు జర్మనులు భయమును ప్రస్తుతపరిస్థితులు కాలనిర్ణయములేక ఇదే ప్రకారము ఎల్ల కాలము సాగవని గ్రహించిరి.

జర్మనులతో పరాసులు జేసికొనువరతులు

లండన్, మార్చి 5:—ఉదయము 11-5 వరకు జర్మనులకు అడజేయు మార్కులను పరాసులు తీవ్రముగ చర్చించుచున్నారు. క్రొత్తసంధిని వర్ణించుటకు బదులుగా జేసికొనటయే లేక వెర్నాయిల్ను సంధిచే సరళణ జేయుటయే యీ ప్రసంగములు బయలుదేరినవి. పరాసులలో భిన్నాభిప్రాయములు బయలుదేరినవి. వెర్నాయిల్ను వరతుల మధ్యను నిడుకొని ఆంతర్జాతీయమందలివా రివిషయమై చర్చింపవలయునని కొందరును, మరి కొందరు ప్రాంగు బ్రిటిషులకు సంబంధించినంతవరకే ప్రత్యేకముగ సంధి జేసికొనవలెననియు అనుచున్నారు ఈలోపుగ శీఘ్రముగ ఏమియు జరగదు.

ఉక్కు, బొగ్గు పనులు పడిపోవుచున్నవి. ఇక నెంత మాత్రము నెగ్గుకత్తిలేదు. డ్రై నెక్, స్టీన్ మిషనుల కార్యాలయములగూడ పడిపోవుచున్నవి. 103000 టన్నులకి పనికిరాని ఉండవలసివచ్చునట్లున్నది. క్రొత్త ఆక్రమణ మేరల జరుగుటచే రిచిస్ట్రాను సభవారు ప్రత్యేకముగ సమావేశమైరి.

జర్మనుల నిరోధము తగ్గిపోవుచున్నదని ప్యాసిమిలో అనుకొనుచున్నారు. మేమానము మధ్యవర్తిత్వ సాగునని తెలుపుటలేదు.

జర్మనులు, పరాసులు సంధిపై ప్రయత్నించుచున్నారని తెలియుచున్నది. తుదకును నిరోధమును జూపెనని హెర్బి కాలనో గారు తెలియజేసిరి కాని ఏదోవిధముగ పరిష్కారము జేసికొనటకు అన్ని విధముల ప్రయత్నించెదరు. కాని ఏమగుటలు గుడుగుటకును పరాసులు లైసలాండును ఆక్రమణకు పూర్వమెట్లున్నదో అటులే గడవలెననుచున్నారు.

సంధి సమయమున జర్మను రాజ్యము శాక్రమించుకొన్న విదేశ ప్రభుత్వమువారికి మన ఆర్థిక రాజకీయ ప్రాంత విషయముల గుట్టును తెలియజేసినవారికి 10 ఏండ్లుగాని యాభ్యంతరముగాని ద్వీపాంతరగత విధించిన మని జర్మన్ ఆధిపత్యముల ఎదురుగాను తెలియజేసిరి.

ఈ విశేషపు ప్రభుత్వమువారి సూచనలకు ఒక ఇచ్చి సమస్త సహాయము చేసినను సరే వీరికిగూడ శిక్షబడునని.

మిస్ బ్యాంకుకుపోవు 100000000 మార్కులను పరాసులు వశపరుచుకొనిరి.

బ్యాంకుకు, వెన్నరు హాల్టు చేయవలసిగొన్నదన్న ప్రేమాభిప్రాయములను పరాసులు ఆరెట్టుజేసిరి. మార్కెట్లో కష్టముండెడి కరుగూడ ఆరెట్టుజేయబడెను.

బోకందురంతములు

జర్మనులు నాటకరూపమున ప్రదర్శించుట

పరాసు సైనికులు త్రాగి బోకం వర్తకసంఘకార్యాలయమునకు కలుగజేసిన నష్టమును, దోపిడిని నాటకరూపముగ జర్మనులు పదర్శించిరి. విశేషపు ఛాయాపట గ్రాహియులు ఈ ప్రదర్శనములను ఛాయాపటములో దీసికొనిరి.

అబ్జర్వరుప్రతిక సూచనలు

జర్మనులు 2500000000 పానులను కష్టపరిహారముగ నియమించెను. దీనిని పరాసులు బ్రిటన్ లకు ఇవ్వను ఏకమై రాబట్టవలెను. పరాసులు గరిహద్దులకు బ్రిటన్ అధిపతి మియవలెను. అప్పుడు పరాసులు రూరనుండి మరల వలెను. ముందు నెలలో త్వరలో పరాసులు అట్టి వరతులను అంగీకరించిన గాని మిత్రమండలి సయోధ్య చెడకమానదు.

ఆక్రమణ హెచ్చుట

ఆఫ్టర్ వైజ వర్తకమునకు మార్కెటింగ్ కారల్సు రూరేవులు చాల ముఖ్యము. అవి ఆక్రమించుకొనబడుటచే బెర్లిన్ ప్రభుత్వమువారు ఆశ్చర్యపడి నిశ్చిన్నులైరి.

హెర్బి కాలనను బంధుజేసి పరాసులు నౌకల రాకపోకలకు హిసులేకుండ ఆ కాలనలో జర్మనులు బుద్ధిపూర్వకముగ పరాసుల నౌకలను ముంచుటచే తామిరేవుల శాక్రమించుకొంటిమని పరాసులు జర్మనులకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

సోమవారమునుండి పనిలో జేరుటకు బోకం జేజగలు వాండు నిశ్చయించుకొనిరి.

బొంబాయిలో దండకాధికారులు పరాసుల ఉత్తరువును ఉల్లంఘించి రిని శిక్షించవలెనని.

క్యాండ్లెడ్జ్ శ్రీలంక గూడ విశ్వవిద్యాలయపు కట్టముల నియంతుల నిశ్చయించిరి.

ఇండియా కార్యదర్శి డైర్యులకు 55 ఎడ్వర్డు గారు నియమింపబడిరన్నమాట ఆసత్యమని ప్రకటించిరి.

అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వములో అమృతబద్ధ ప్రతిభగని, ఎరువతిజేయుటకు గాని ఆమెగను ధనల ప్రకారము కట్టవలెననిరి.

ఇటలీ యంగ్లొస్టావియా సంధి ప్రకారము దాతృషియా యంగ్లొస్టావుల కీయబడుచున్నది.

దేశీయ కార్యకాళి సహాయ కార్యదర్శిగారు స్టేట్ లీ గారు ఈస్టు విల్నిస్ రిక్ ఎన్నికలో ఓడిపోయిరి. వాప్టె గారు గెట్టిరి.

అమెరికా, అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానములో సభ్యత్వమును బొందవలెనని హెర్బి గారు జేసిన తీర్మానమును వెనేటు వారు నిరాకరించిరి.

ఎస్సెక్ బోకం, 7 లెస్సెక్ కర్మకలలో సామర్థ్యముల గాతీయదళము లేదు అందుచే దొంగతనములు విస్తారము జరుగుచున్నవి.

బ్రిటిషు ఆర్థిక పరిస్థితులు అనుకూలముగ నున్నటుల తెలియుచున్నది. ఎక్కువ ఆదాయము వచ్చినది. వచ్చే సంవత్సరము వస్తు భారము తగ్గు ననుకొనుచున్నారు.

షియా ఆగ్నేయభాగమున తోడేళ్లు మనస్సులను తిరుచున్నట్లు ఒక కావువానిని, భార్యను, ఇద్దరు పిల్లలను, వారి గొట్టులను పండులను తోడేళ్ల సంభవ భోవుయంద ఆటకాయించి రినిజేసిరి.

భారతదేశపు ఆర్థిక పరిస్థితులు

మెస్ట్రో ప్రభువు యభిప్రాయము

భయపడ నవసరము లేదు.

1919 నుండి ఆర్థిక కష్టములలో చాలగొప్పలోటు జేకుండుట ఆశ్చర్యము. దీనికంతకు మందుభర్తను తగ్గించుటయే ఆర్థిక కష్టమును సమస్థితియందుంచుటకు ఒక్క భర్తను తగ్గించుటచాలదు. క్రొత్తపరిధి సభవారు తమకుగల పన్నుల అధికారమును రక్షింపవలసి నిమిత్తము ఉపయోగించుకొన జూచెదరుగాని ఈ విషయమై వినియోగించుకొనరు. కష్టముగూడ దనెదరు. ఉత్పన్నముగూడ అంగీకరించబడవలె జెప్పవచ్చును. గ్రామాదులలో ఆదాయపు పన్నులను హెచ్చుజేసిన లాభము దును. దీనికి ఇంకను అనకాకము గలదు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారికి కావలసినంత ఆదాయ ముండవలెను. మార్కెటుమరల ఒక పిల్లింగునాటుకు వెన్నులకు వచ్చుట సంకట మనిరి. వారములు కల్గించు పన్నులను కనూలు జేయవలెనని.

ఆదాయము తగ్గుట-విషాదకరము

ఇండియా ప్రభుత్వ ఋణము హెచ్చుట చాల విచారకరము. ఇది కలవరమునకు ఆకరచును.

బ్రిటిషుపాలనము ఇండియాలో సాగుచునే ఉండవలెనన్న ఇండియా పరిపాలనము సంకట ప్రతిభాకరమునండి క్రింది వారలవరకు సరింపవలెనని ఫ్రెనాక్ షియాల్ న్యూస్ పత్రిక వాకొనుచున్నది.

లా సే ను స ం ధి

వరతులను గూర్చి అంగ్లొ సభవారు తీవ్రముగ దీర్ఘ చర్చను జేయుచున్నారు.

ఆర్థిక అనుబంధములను మరల ప్రత్యేకముగ తయారు జేసిరి. మిత్రమండలి మార్కులను సరించి, క్రింది ప్రతిమరతులను తయారుజేసి. దీనికంతకును సోవియటుల ప్రోద్బల మని తెలియుచున్నది.

ఇదివరకు అనుకూలముగ అంగ్లొ వారు ఒప్పుకొనెదరని బ్రిటిషువారు ఉత్సాహముతో నుండిరి ఇప్పుడేది పూర్ణమైరి.

గ్రీకులు బుదీలను మార్చుకొనకుండ ఆపుజేయుటవలన గలగు రితిఫలములవారే ఉత్తరవాదు లగుదురని తుదక్కుగవర్తురు మిత్రమండలి హైకమిషనునకు తెలియజేసిరి.

స్కిర్నా, బాలక సేవీమధ్య ఇనుపదారులు ఆగిపోవుటచే తుదక్కుము బట్టుకున్న బ్రిటిషు వైమానికులను విడుదలజేసి బంపిజేయుటకు ఆలస్యమాయెనని తెలియుచున్నది.

ఇండియాలో సర్వసేవాధికారి నున్న సర్ చార్లెస్ మెక్ లో గారు బ్రిటన్ కు గవర్నరుగా నియమింపబడిరి.

కెయిరో మరల బాంబుజేసిరి. నిరపరాధులను యిచ్చినది.

ఒక ఈజిప్షియను చనిపోయెననియు, ఒక డాయెననియు ముగ్గురు బ్రిటిషు సైనికులు తుకగావు జెప్పిచున్నారు. ద్రోహము సాగిపోయిరి.

లిబర్లు ప్రతికలన్నియు లిబర్లు పక్షమువారందరును ఏకముగావలెనని లాయెడ్ బార్లీ గారు సంగతిని చాలకాగ్రతిగ గ్రహించి అర్థము జేసికొనుచున్నారు.

డెయిలీ ఉపన్యాసములనిచ్చిన వికమిత్యము చేమారదనియు దానికి క్రితరూపముగ పంచేయవలసి యున్నదనియు నైమెక్ గారు రినిరి.

బ్రిటిషు ఆవరణలోనున కొలొనకు బోయి పరిస్థితులను గూర్చి మాట్లాడుటకు ప్రతిభునుయొత్తి తలంచెను. కాని ఆక్కుడకు బోవుటమంచిది గాదని బ్రిటిషు రాయబారులు తెలియజేయుటచే ప్రయాణమును మానిజేసిరి.

కోములో జర్మను రాయబారుల కార్యాలయములో ఎవరో ముగ్గురు కర్మకల చొరబడ ప్రయత్నించ వారిని, రాయబారిని జంధము కట్టినచేన కార్యదర్శిని బాట్లలో కాల్చిరి. ద్రోహము ముగ్గురు సాగిపోయిరి. ఇటలీయంత్ర వీ ముసోనీ గారు తమదివారమును రాయబారికి తెలియజేసిరి.

స్టేటుకౌన్సిల్ సమావేశము

5వ తేదీనాటి చర్య

దెల్లీ మార్చి 5:—నేటిదినము స్టేటుకౌన్సిల్ సమావేశమున తొలిసారి పెట్రోలుపై సీన్యువిధించవలయుననియు కెనియానుండ లిభారతీయులకు అయిదోపీ యలకు వన్న హక్కులన్నియు నొసంగవలయుననియు కెంతుతీర్మానములు చర్యకువచ్చెను. ఇందులో మొదటితీర్మానము ఫిబ్రవరి 1936 తారీఖునాడు రామకరణ దాస్ గారుపాదించిరి. ఆలోచన దీగ్రహింపచర్యజరిగిన తరువాతి బడ్జెట్టు ప్రవేశపెట్టబడిన తరువాత ఆతిర్మానము మరల చర్యకు తేలవలయునను నెత్తాగారుముపసాదన తరువాత ఇంతవరకు నాపబడియుండెని పాఠకులకు తెలిసినదియనుమే. ఆతిర్మానమునకు కేటిడికము ప్రధానరు కేలు గారొకసవరణ నుపపాదించిరి గాల్గవనకు 6 ఆచారకన్న తక్కువ సీన్యువిధించుననుమని కేలుగారిసవరణ దీనినుండి సంచితమైన యిది 85, 90 లక్షల రూపాయల దాక నరుమాదము కలవనియు ఇట్టి అమూల్యమును విధానము లేలక బడ్జెటునందు విడువబడియున్నది అనియు కేలుగారు సంగ్రహమును నుపపాదించిరి.

చాడ్విక్కుగారు

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున చాడ్విక్కుగారు తీర్మానమును, సవరణను రెండింటి నెదిరించిరి.

“అనుకొనినటుల 1½ అణాలు ఖరీదు యొగ్గిటికిని కాదు. రు. 1-2 అణాలు ఖరీదు అని నూతనలెక్కలవలన తేలుచున్నది. బర్మా నూనె కంపెనీవారు 200 లక్షల గ్యాలనుల పెట్రోలు సరఫరా చేయుచున్నారు. ప్రపంచముందు అంతయు 200 లక్షల గ్యాలనుల పెట్రోలు తీయబడుచున్నది అందున ప్రపంచమున చాలకొలదిభాగము పండించుచున్న దేశము నాధారపెట్టుకొని ప్రపంచధరణునిర్ణయించుట అసమంజసము. ఇంతియగాక మెక్సికో, రుమేనియా దేశములందు పెట్రోలుపై సీన్యువిధించుటకు ప్రభుత్వమువారు గడంగిన కారణమున ఆదేశమునందలి కంపెనీలు దివాలా యెత్తెను. పెట్రోలుపై సీన్యువేయటం యనగా, కెర్సెనూనెపై సీన్యువేసిన యట్లే యగును. కెర్సెనూనెపై విధించినదానికంటె హెచ్చును. ప్రస్తుతమిభారతదేశమునచాలభాగముకెర్సెనూనె బర్మాకంపెనీవారు సమైత్యముచున్నారు. 1000 లక్షల గ్యాలనుల కిర్సెనూనె యను 200 లక్షల గ్యాలనుల పెట్రోలును భారతదేశమునకు బర్మానుండి వచ్చుచున్నది ప్రపంచమున కరతంతింపుమువారు అమెర్రికు ధరలకన్న తక్కువ ధరలకే బర్మానూనె యిండియాలో అమ్మబడుచున్నది అని బర్మానూనె కంపెనీ చేర్మనగారు చాటో తెల్పిరి ఇందుండి 88 కోట్ల రూపాయలదాక భారతభూమి లాభపడెనది అని తెలుచున్నది. మనము పెట్రోలుపై సీన్యువిధించినందుల బర్మాకంపెనీవారు కెర్సెనూనె ధరలు యెక్కువచేతురు. ఆపుడు పరదేశ వ్యాపారమంతయు గుట్టలపాలు బట్టి, మన మనకొనినెరితి ఆదాయము హెచ్చునంద, కష్టము సంభవించును. సీన్యు హెచ్చిన, కంపెనీవారికి లాభముమాత్రము హెచ్చును.

వీరోజుమా నెత్తాగారు

చాడ్విక్కుగారు కంపెనీవారిభావము కెల్ల నుకట్టకటచిరి. వారు జూసిన లెక్కలవలన నాకు సంపూర్ణి కలగకందున కేలుగారి సవరణ కనుకూలముగ నుంటిని. ప్రభుత్వమువారు తీర్మానములకు సమ్మతించకున్న, చాల పొరబడిన వారలగుదురు. కంపెనీవారి పరముజేరి జనుల కనకుల గుర్తించుండిరి గా యను న ప వా ద ము న గు రి యగుదురు. ప్రభుత్వమువారి లెక్కలు తప్పని నేను రుజువు చేయగలను. 1919-20 లో కరతేములనుండి పెట్రోలు 1848 గ్యాలనులు మాత్రమే దిగుమతి చేయబడినది తెలిపిరి. ఆయన బహులలో నెక్కడ జూదినన, నూర్లకోలది, కాదు, లేలకొలది కాదు, లక్షలకొలది పెట్రో పెట్రోలుదబ్బాలు మనము జూచుట తటస్థించినది. అందున పెట్రో పెట్రోలు కంపెనీవారి టీన్యులపై సీన్యు తేకుండుటవలన రెండు కంపెనీవారులు బిడంబడిక పెట్టెనులలో బర్మా పెట్రోలునెంచి, పెట్రో పెట్రోలుగా అమ్మబడును. అందున యెన్నిరోజులు ప్రభుత్వమువారి హెచ్చుమెచ్చును. ప్రజలకు హితము జేయవలయునని యధార్థము చక్కగ గుర్తించి, లోటులను సీసీవేయవలయును. 1917 కనుకర్తవ్యమునుండి ప్రభుత్వమువారు దిగుమతి పెట్రోలుపై 6 అణాల ప్రకారము సీన్యువిధించి యుండిన యీ కరతే తీ కొట్ల రూపాయలు ఆదాయము వచ్చియుండెడిది. దిక్కుట యెక్కువ నాయాత్మగారు లాలూభాయి గారు, సవరణకు అనుకూలముగ నాదించిరి. అధిక సభ్యులు

కుక్కుగారు మెక్సికో పంపెనీ దివాలాలు గూర్చియు యింతయు నితరవిషయముల సంతయు సోదశిత్వము తీర్మానమునకే ప్రతికూలముగ ప్రసంగించిరి.

లాలూ రామనరణదాస్

పిమ్మట లాలూ రామనరణదాస్ గారు ప్రతివాదు లందరికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచుండగా చాడ్విక్కుగారు తాము కంపెనీల పక్షమున వాదించలేదని తెలియజెబించిరి.

కేలుగారి సవరణ వీగిపోయెను

తరువాత ప్రభాసరు ఖేలుగారి సవరణ ఓటునకుబెట్టిగా 18 మంది ప్రతికూలముగను, 14 మంది అనుకూలముగను సమ్మతించుచిరి. 47 డిప్లూవాదా, సర్ ఆర్థర్ ప్రాముగారు తటస్థులవహించిరి.

అధ్యక్షులు సవరణ వీగిపోయినదని ప్రకటించిరి. 47 అల్లెగొండరు మద్దీమేనుగారు సభకు రావందున సర్ మేనక్టీ దాదాబాయిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. అందున నెత్తాగారి లేచి యిట్టిడిగిరి. అయ్య అధ్యక్షుడు రావందున సభ్యులలో నొకరధ్యక్షత వహించిరి. ఆతడు తన సమ్మతిని వ్యక్తి కధికారము లేకపోవునా?

సభాధనమున ప్రేక్షకులు, సభ్యులు కన్యసాగిరి. అ సభ్యులమధ్య దాదాభాయిగారు యిట్టిని:—నేను సమ్మతి నీయనలంచుకొనలేదు.

తీర్మానముగూడ ఓడిపోయెను

సవరణ ఓడిపోయెనని తెలియజెబించిన తరువాత తీర్మానము ఓటునకు బెట్టిగాని అనియు యోడిపోయెను.

కెన్యాభారతీయసమస్య

గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు కెన్యాగూని భారతీయుల కై విరోధియులతో పాటు సమావేశ్యులముల నొసగని సమాధానము వారికిగాని ఈదేశములోని భారతీయులకుగాని ర్నిప్తి కరముగ నుండదనియు భారతీయులకు హక్కుల నొసగినను దౌర్జన్యము కావించెనని బెరసిం చెడి విరోధియులవలన భారతీయులకు కీ డు రా తుం డ కా పా డ వ లె న ని యు కలసపోవు విషయమును భారతీయులపై నెట్టి నిర్బంధములు నుండదగదనియు సార్వభౌమప్రభుత్వమున కిండియా ప్రభుత్వమువారు తెలుపదగునను తీర్మాన ముకపాదించుచు, ఇంపీయల్ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానము స్వలిపాన మనుభవించు సామ్రాజ్య భాగములకే వర్తింతుననియు కెన్యాలో భారతీయులకును, విరోధియులకును సమావేశ్యమే సిద్ధింపవలెననియు, భారతీయులు సంపూర్ణ సమావేశ్యులుగాని, సంపూర్ణ ప్రభుత్వాధికారముగాని యభిలషింపక సమావేశ్య తక్కువగా కాననభ్యులలో భారతీయుల సేర్పరుపగోగి రనియు, ఇందన్యామమేమియు లేదనియు, దీనికే అచ్చటి విరోధియులు పెద్ద అందోళనము గావించుచుండిరనియు, దక్షిణ ఆఫ్రికాలో భారతీయులకు సమావేశ్యముల నొసగదగదను దురభిప్రాయమే కెన్యాలోకూడా ప్రబలుచున్నదనియు, భారతీయులకు సమావేశ్యముల నొసగినవో దౌర్జన్యము గావించునని విరోధియులు చెప్పెడిమాటలు నిశ్చయములైనవేననియు, భారతీయులు వినయము, నాయకత్వముకూడ ప్రదర్శనము, ఎట్టి కోపకారణమున్నను నహింసకు, మొదలగు గుణములు కలిగి ప్రపంచమునం దొక్కభారతీయులే నిజమగు క్రైస్తవులని యొక యమెరికను శ్రీ ఖ్రీశ్చనకు పాత్రులైరియు, కలసపోవు విషయమున భారతీయులకు గల సమైకములను కెన్యాలో తొలగింపనివో మిగిలిన రాజ్యములలో కూడ భారతీయుల హక్కులకు భంగము కలుపననియు, చర్చిలుగారు తలచినటుల కెన్యాశ్రేయకర్తలు కాలనీ కాదనియు, భారతీయులకు సమావేశ్యముల నొసగునటుల సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునకు నొక్కి చెప్పవలెననియు, అట్లు చేయనివో బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు భారతీయులలో గల మిత్రులసంఖ్య తగ్గి బ్రిటిషు దేశముయొక్క నైతికబలము క్షీణించుననియు పలికిరి.

సామల్ దాస్ గారు కెన్యాలోని విరోధియుల చెడరిపుటకు భయపడదగదనియు, భారతీయులు కెన్యా, యుగాండా, తంగనికా పూర్తి శ్రేయకర్తలు స్వత్యముగా కూడదనియు భారతీయుల యుద్దేశమనియు, అధికారాధికార సభ్యు లందరును నీ విషయమున ప్రభుత్వమునకు సాయము చేయవలెననియు పలికిరి

ఆన్నామతి ఇట్టిగారు కెన్యాకు రాయబార మంపదగు ననియు శాస్త్రిగారిని పంపించు వారు శ్రేయకర్తలకు నచ్చబెట్టి సమాధానము తురుర్పగలరనియు పలికిరి

సర్ ఆర్థర్ ప్రాముగారు తీర్మాన మంతయు తంతివార్తగానంపవలెనా లేక మొదటి భాగమేనా యని యభ్యుతలపడెడిది.

అధ్యక్షులు తీర్మాన మంతయు తంతివార్తగా నంపవలెనని పలికిరి.

నెత్తాగారు భారతీయులకు వారికి రావలసిన హక్కులనే యొసగనివో సామ్రాజ్యమున సమావేశ్యము కలదనుట యెల్ల భయమని పలికిరి.

నెత్తాగారు హయల్ భానుగారు అడవులనుకొట్టి కెన్యాను సస్యకాలినిగ నొసర్పిన భారతీయులకు భంగంతుడే దిక్కుగుగాకయనుచు తీర్మానము నామోదించిరి. గా. శర్మగారు భారతీయుల లెంతమాత్రమును తక్కువగానని చెప్పునర్థ ప్రభుత్వగా రొసగిన వాగ్దానమును నిరసరచుచు నీవిషయమున సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునకును కలసినియల్ ప్రభుత్వమునకును రాయబారము జూగుమందుటచే నిందుగూర్చి చర్య గావించవలసలేదనియు, శ్రేయకర్తల జౌరన్యపుడేవరింపులగూర్చి యంతగ భయపడవలసరము లేదనియు బ్రిటిషు వారు నిరాయు ఖలగు భారతీయులను బాధింపదనియు, కాన్సిల్టాషనుకు సంబంధించిన విషయములలో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రెన్నడును భయపడి లొంగిపోరనియు, కలసపోవు విషయమున నీపే.భము లుండదగదనియు, కెన్యాలోని బ్రిటిషువారు భారతీయులు తమ స్వత్యముల నెక్కడ నుడలగొనియో యని భయపడుట సహజమే యనియు, కాని యిట్టిపని యెన్నడును జరుగదనియు, భారతీయులు ప్రభుత్వము వేళమగ్ను బ్రయత్నించుటలేదనియు, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు కెన్యాలోని శ్రేయకర్తల రాయబారము నా వ్యవస్థించి విచారించుచున్న సంగతి తమకు తెలియరనియు, అట్టిసంగతి నిజమగునో భారతీయులకుగూడ రాయబార మంపునకాక కలుషగబడుననియు ఇంగ్లడులో నీచర్చజరుగుటకు భయము అచ్చటిరాజకీయవేత్తల స్థితిగతులు సస్యమును తెలియగలవనియు, కలసినియల్ ఆఫీసువారు న్యాయవిభము వీడెరని తమకు నమ్మకము కలదనియు పలికిరి.

శాస్త్రిగారు తూర్పు ఆఫ్రికా కా కాంగ్రెసు కార్యకర్త వద్ద నుండి వచ్చిన తంతివార్తను చదివి కెన్యాగవర్నరు విద్య, అస్తిని గూర్చి కొన్ని నియమముల చేపెంచి కలసవచ్చు భారతీయులసంఖ్య తగ్గింపజూచుచుండుటచే మెరుకే చర్యకొనటం యవసరమని పలికిరి అంతటి తీర్మానముగిరింపబడెను. అనంతరము వివాహిత శ్రీల ఆస్తికట్టపు అమెండ్మెంటు బిల్లు అంగీకరింపబడెను సమావేశము మరునాటికి నిలిపివేయబడెను.

వ్యాయామవార్తలు

నార్తర్ ఇండియా క్వడ్రాగ్యులర్ క్రీకెట్ పందెములు

లాహోరులో జరుగుచున్న క్రీకెట్టు పందెములలో విరోధియులు హిందువుల నోడించిరి. విరోధియులకు భారతీయుల కన్న రెండుఇన్నింగ్సులో కలిపి 88 రన్సులకు వచ్చెను. ఇశ్వరు మహమ్మదీయులతో వైస ల్పాడుచున్నారు. ఫలితము ముందు ప్రకటింపబడును.

సీనులు అత్యద్భుతము! సంగీతము వివరిగినది!!

మైసూరు వి.వి.వరదాచారి రత్న వల్లి తియేట్రికల్ కంపెనీ అను శారదాతియేటరు లిమిటెడ్ వారు సాల్సుకోటూర్సుకు ఎవరునున్న రాయల్ తియేటరులో

సర్ పి. రాజగోపాలాచారియర్ ఆవర్గర్ యజమాన్యముక్రింద

7-3-28 వ తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు

సీతా పూర్ణణ

46 ఎమ్. సి. టి. ముత్తయ్య కెట్టిగారి యజమాన్యముక్రింద

10-3-28 వ తేదీ కనివాము సాయంత్రము 5 గంటలకు

శాకుంతల

దివాన్ బహదూర్ గోవిందదాసు చతుర్వజులనుగారి యజమాన్యముక్రింద

11-3-28 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్ర 5-30 నిమిషములకు

నిరూపమ

నాటకములను ప్రదర్శింతురు.

ప్రవేశకట్టుము:—పూ 4, 8, 2, 1-8, 1, 0-0-0-0-0

ముఖ్యగవనింపు:—అశాభంగము కలుగఁబంపకుటై ముదుగానే టిక్కెట్లను కొనియుండుట మంచిది.

బి. ఎన్. మూర్తిదాస్, మేనేజింగు ఏజెంట్

మదరాసు శాసనసభ

బడ్జెటుచర్చ

ఆర్థిక సభ్యుని ప్రత్యుత్తరము

శనివారము సాయంత్రము శాసనసభయందు శర్ ఛార్లెసు టాడూహంటుగారి వినతి ఆపస్యానమునందలి ముఖ్యము లీకింద ప్రకటించుచున్నాము:-

కడచిన సంవత్సరము ఆర్థికముగ వచ్చిన 370 లక్షల ఆదాయము ఉన్నతోద్ద్యోగులతోపాటుగాను వ్యయపరపడెడి 400 టి. ఎ. రానుతింగంకెట్టిగాను చెప్పినారు. ఇట్లు ఆర్థిక సంవత్సరము కలిసి 147 లక్షలు మూలకేమీ జీమి వ్యయముచున్నది. 370 లక్షలు వారికివ్యయమైనది చెప్పబయ్యిందెట్టి అర్థమైనది. ఇంక భవన నిర్మాణములకు ఆర్థికముగ సామర్థ్యము మరుచున్నదినివర సింహరాజుగారు చెప్పిరి. రాష్ట్రపుభివృద్ధిలో నూటికి 8 వ వంతు భవనములగుగాను వ్యయమగుచున్నదని సభ్యులు తెలిసికొనలేదు.

ప్రజామిత్ర శాఖలవిషయమై గావించబడిన విమర్శకములకు మార్గములు సమముగ ప్రభుత్వం ప్రతిస్పందించుచున్నది. భిక్షులను దగ్గించువిషయమై ప్రభుత్వమువారి ఏర్పాటులు కృత్రిమముగ లేని కొందరు ఆక్షేపించినారు.

వంగ రాష్ట్రము - మద్రాసు

ఇతర రాష్ట్రములందు వ్యయనిర్ణయసంఘము లేవు. ఇది వలననే, వాటిసలహాను ఈ రాష్ట్రమునందు ప్రవేశపెట్టిన పరిధికు తెలుసుకొని తెలుసుకొనబడెను. శాసనసభలో మహా శయ్యగారు కోరిరి. వంగ రాష్ట్రపు వ్యయనిర్ణయసంఘమువారి సలహాను పరిశీలించెదము. వారు కోర్ని పన్నులను ఆర్థికము చేసి ఆదాయమును వృద్ధిచేయుకలయునని సలహా ఇచ్చినారు. మొదట వ్యయపరపడిన రిజిస్ట్రేషను ఛార్జీలకల్ల 20 లక్షలు, కాపీ యింగు ఫీజులకల్ల 2 లక్షలు, రైల్వేరికార్డులకల్ల 4 లక్షలు, నమలపై పన్నులకల్ల 8 లక్షలు, విద్యార్థులకు ఇతరులకల్ల 2 లక్షలు మొత్తము దాదాపు 82 లక్షలు ఆర్థికము ఆదాయము కలుగజేయువలయునని వ్యయనిర్ణయసంఘమువారు సలహా ఇచ్చిరి. ఈ రాష్ట్రమునందు దింతమునుపే రిజిస్ట్రేషను ఛార్జీలు ఆర్థికము చేయబడినవి. కాపీయింగుఫీజు ఆర్థికము చేయబడినవి. ఈరెండినల్ల 11 1/2 లక్షలు ఆదాయము ఆర్థికముగ వచ్చుచున్నది. రైల్వేరికార్డులకు ఈ రాష్ట్రపు ప్రభుత్వమువారు ఎట్టి మొత్తము భిక్షు పెట్టుటలేదు. ఈ రాష్ట్రమునందు విశేషముగ నదులు లేనందున వంగ రాష్ట్రము నందునలే నదులపై ఆదాయము మనకు కలుగదు. వంగ రాష్ట్రము నందలి పాఠశాలలను స్థానిక సంఘముల కిచ్చి జేయవలయునని వ్యయనిర్ణయసంఘమువారు సలహా ఇచ్చినారు. ఈ రాష్ట్రమునందుకూడ అట్లు చేసిన విద్యార్థులకు భిక్షులు చాల భాగములేక గాని ఈ రాష్ట్రమునందలి స్థానిక సంఘములకు తమ భిక్షులకే ప్రధమ లేనపుడు పాఠశాలలను కళాశాలలను అవి ఎట్లు నిర్వహించగలవో ఊహించవలయున్నాము.

మధ్య పరగణాలు - మద్రాసు

అప్పులతోని లాభకరములగు పనులను ప్రారంభించవలయునని మధ్యపరగణాల వ్యయనిర్ణయసంఘమువారు సలహా ఇచ్చిరి. కోటిరూప్యములు అప్పుచేసి రెండు సంవత్సరములలో వ్యయమునర్చిన మూడు సంవత్సరముల వరకు సంవత్సరమునకు 20 లక్షల చొప్పున ఆర్థికముగ ఆదాయము ఏర్పడుననియు, కింగింగుపన్ను ఛార్జీలు సంవత్సరమునకు 8 లక్షలకన్న ఆర్థికము కాదనియు, అప్పులతోని ఇతరులకిన కాలవలమితి సమాపకున నప్పుటికి రాష్ట్రము ఆదాయములనుండియే కొంతభాగము ఇచ్చి అప్పులెల్ల బెట్టవచ్చుననియు, ఈ ఏర్పాటువల్ల సంవత్సరమునకు 20 లక్షలు ఆదాయము ఏర్పడునని మధ్యపరగణాల వ్యయనిర్ణయ సంఘమువారు సలహా ఇచ్చిరి. ఈనూత్రమును ఆంగీకరించి మన రాష్ట్రమునందు కూడ ఈ ఏర్పాటునే ఆచరించిన లాభకరముగనుండును. మధ్యపరగణాల కన్న 2 1/2 లక్షలు ఆర్థికముగ ఆదాయము మనకు వచ్చుచున్నది. మనము 2 1/2 లక్షలు అప్పుచేసిన సంవత్సరమునకు 50 లక్షలు ఆర్థికముగ ఆదాయము మేల్పడగలదు.

వ్యయ నిర్ణయము

ఈ రాష్ట్రమునందు భిక్షులను తగ్గించు విషయమై ప్రభుత్వమువారు ఆచరించుచున్న విధానమును వివరించెదము. ఇప్పటికి 45 లక్షలు తరములు పోయి ఉద్యోగులకును ఇద్దరేజీయి ప్రావిదింగు అలకన్సులో 10 లక్షలు సాదాభివృద్ధిలో 13 లక్షలు భిక్షులకొనియి. ఆ భిక్షు భిక్షులలో 2 లక్షలు తగ్గించియి. దైరక్షులు అన్ ఆఫీసు సిస్టము వారి

సలహాను ఆచరింపబడెను. దుండుటవల్ల 50 లక్షలు భిక్షులు తగ్గినది. ప్రభుత్వసంఘమును తీసివేయుచు మరెయ్యక 60 లక్షలు భిక్షు తగ్గినది. ఇదికాక నామిత్రులు తమకాఖిలయందు 9 లక్షలు భిక్షులను తగ్గించి యున్నారు. ఈ లెక్కలు సేను తయారుచేసినది గావు. ఆర్థిక సంఘము నందలి సారవస్థుల సలహాల ననుసరించి ఈ లెక్కలు తయారుచేయబడినవి.

స్థానిక సంఘములకు గ్రాంటులు

స్థానిక సంఘముల కిచ్చుదలచిన గ్రాంటు విషయమై ప్రజామిత్ర విమర్శకముల గావించియున్నారు. ప్రభుత్వపు ఆర్థిక సభ్యుడు తల్లివంటియనియి యనియు స్థానిక సంఘములు బిడ్డలనియు మర్రితిగాను చెప్పినారు. ఆర్థిక సభ్యునికి స్థానిక సంఘములేకా ఇతరుల పలువురు కుమారులున్నారు. వీరందరను స్పష్టపరచువలసియున్నది. విద్యార్థులకు భిక్షులను తగ్గించువలసి కావలసిన భిక్షుల విషయమై ఎంతకాలము వాదించినో మీరు చూచియున్నారు. కావున కడమనూసికొని ఎవరు కోరినంత వారి కిచ్చుచుండిన కడకు అప్పులు ఆర్థికముగ నిజము. కావున ఎవరి కెంతభాగము ఇచ్చువలయునో నిర్ణయించవలసియున్నది. ఈవిషయమై సభ్యులలో ఆర్థికముగ భేదాభిప్రాయములు లేనందులకు సంతసింపుచున్నాము.

అనధికార సభ్యుల సలహాలు

ఆశీర్వాద లాభకరములగు సలహాలు ఇచ్చియున్నారు ఈ సభ్యులందరు తిరుగ ఎన్నుకొనబడు రెనియు, ఎన్నికల భిక్షులు ఆర్థికముగ తగ్గించవలసియు ఆపాకావు బహదరుగారు చెప్పియున్నారు. మండితప్పు తయారుచేసి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి మంచిలాభము చూపినవారికి చెల్లి పలసిన మొత్తమును వారే తగ్గించెదనని రింకుటరుగారు చెప్పినారు. మనము ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి చెల్లింపవలసిన మొత్తము ఈవిధమున తగ్గించుకాదు కాదుకొని రింకుడ నక్కరలేదని సేను అభిప్రాయపడుచున్నాను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి బడ్జెటు పరిపదిన రాష్ట్రము కచ్చుముల విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదరను శర్ చేసెలు బాకెలుగారు గావించిన వాగా నమును సేను నమ్ముచున్నాను. ఈసంవత్సరము ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థిక సభ్యుడు తలచియున్నట్టి అనంతరములు కలుగుటచే 1924 ఏప్రిలు నెలనుండి మనము చెల్లింపవలసిన మొత్తము తగ్గవల రని వాడు నమ్ముచున్నది.

కావున నిరాక చెందవలసివచ్చెను. కాని కొంతకాలము ఓర్పుకోయుండవలసి యున్నది. కాబోవు సంవత్సరము లోటు యుండదనియు అభివృద్ధి సూచకముగ నుండుననియు, స్థానిక సంఘములకు ఇంకను ఎక్కువగ్రాంటు ఇచ్చుటకు వీలుండుననియు, విద్య, మెడికలు, రిలీఫు, అగోగ్యాభివృద్ధికి ప్రయత్నములు గావించుటకు ఆనకాకయుండుననియు నమ్ముచున్నాను. రాబోవు సంవత్సరముతోను ఉద్యోగకాలములమితికూడ అంత మొందును. ఆదాయము భిక్షు పరిపావు బడ్జెటును సేను రాబోవు సంవత్సరమునందు తయారు చేయగలిగితి సేని ఈ సంవత్సరము వాఉద్యోగము దండుగ కాదని సంతోష పడెదను.

ముగింపు

బడ్జెటుకు విమర్శించుచు పలువురు సభ్యులు నన్ను ప్రశ్నించుచు మాట్లాడి యున్నారు. ఎట్టి దాపరికము లేక ఉన్నది ఉన్నట్లు రాష్ట్రము ఆర్థిక పరిస్థితులకు సంబంధించిన వివరముల నన్నిటిని మీకు తెలిపితిని. ప్రిన్సిపాలు తన్ను స్వామిగారు మాత్రమే ఆర్థిక శాఖవారిని తీరముగ ఖండించుచు మాట్లాడిరి. రాబోవు భిక్షులను సమముగ తెలుపవలయునని వారు చెప్పిరి. సాధ్యమై సంవత్సరము మేమిట్లు చేయుచున్నాము గాని మలరారు విప్లవము ఏర్పడి పితూరికంటే సంఘటనములు సంభవించునని మేము చెప్పజాలము. ఈ రాష్ట్రమునందే కాదు ఇండియా ప్రభుత్వమునందే నను ఇతర రాష్ట్రముల లం దై న ను ఎ చ్చు ట చూ చి నను సరే బడ్జెటునందు నూ చించిన ఆంకలకు వ్యతిరేకమగు ఫలితము వేలుపడుట సమాజమగుచున్నది. మేము రాబోవు విషయములను తెలుపగలిగెట్టి ప్రజావంతులము గాము సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టెదమి మొనరిం పరిస్థితులన్నియు మారినవి సభ్యులు తెలిసికొనవలెను. ఆర్థిక శాఖ వారి భాగ్యతలు ఆర్థికమైనవి. లెక్క పద్ధతులన్నియు మారినవి. పనులన్నియు ఆర్థికమైనవి లెక్కలను స్పష్టముగ నుంచవలయుననియు, వ్యయము కలుగజేయు ప్రయత్నములు విరమించుకొనుచు రూపాయలభిక్షుల రూపాయలభిక్షుల కలుగవలయు నను ఉద్దేశముతో మేము పరచేయుచున్నాము. మా సభ్యులకల్పములను పలువురు సభ్యులు ప్రశంసించియున్నారు. అందు ముఖ్యముగ ఆర్థిక సంఘమువారి మాటలకు ఆర్థికమగు విలువ కలదు. ఈ ప్రశంసలకు సేను పాత్రుడునుగాను. ఫైనాన్సు శాఖయందలి కార్యకర్తలు, సహాయ కార్యకర్తలు ఇదితరులు పాత్రులు. మీ రెయింబంటు పనిచేసి నాకెంతో సహాయమొసగిరి.

ఎరవాడ చెరసాల

రాజకీయ ఖైదీలస్థితి

శ్రీయుక్త రామారావు ధాకలే (ధార్యారు) గారు యీనెల 1 వ తేదీన ఎరవాడ చెరసాలనుండి వదలబడిరి. వీరి కాంగ్రెసును ఉత్సాహమునూడ కొరకవడలేదు. ఆనాడు సాయంత్రము రామారావుగారు మండలమున ప్రచారమును బయలుదేరిరి. ఎరవాడ చెరసాలలోనున్న అకాలిలుకు మూల్లీ సత్యగ్రహీలును పొందిన కష్టములను వీరు వ్యయముగా చూచిరి. మూల్లీ వారిని మిక్కిలి బాధించిరి. 18 ఏడ్ల బాలురు కూడ 25 పానులకు విసరవలెననిరి. వారి నాయకుడగు భామ్మనే గారు ప్రవాణిలన బాధపడుచున్నను చేరులకు చేడియచేసి నిలకబెట్టిరి. నూపర్నెంటు మేజరు బోస్సుగారు కఠినము కాదెందుగుగాని మూల్లీ వారివిషయమున నతడు చాల క్రొవ్వముచూచెను. రాజకీయ ఖైదీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యము లేవియునులేవు. నిరుడు ప్రతిరోజున ఉదయము ఒక 10 నిమిషము సాయంత్రము ఆరగంటపును అవసరమై తిరుగుటకు రాజకీయ ఖైదీల కనుమతి నొసగిరి. అప్పుడప్పుడు వారిందోగలతో మాటలాడుకొను చుండుటయు కలదు. 1923 జనవరి మొదలు యీ సదుపాయములను తొలగించిరి. కొందరు యితర రాజకీయ ఖైదీలతో మాటలాడిరిని అందులకు వారిని 14 గంటలు కొట్టలో పెట్టి తాళముచేసిని రామారావుగారు తెలిపిరి. (స్వకీయ విలేఖరి)

ఉత్తర అనంతపుర

మండల కాంగ్రెసు సంఘము

గుత్తిలో 10 వ తేదీన సమావేశము జరుగును. శ్రీమత్ గా శేషుడిన ఉత్తర అనంతపుర మండల కాంగ్రెసు సంఘసభ యీనెల 10 వ తేదీ శనివారమునాడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు గుత్తిలో కాంగ్రెసు కార్యాలయమున జరుగను. ఆసభలో అనుగుణమగు మండలవిధాన మేర్పరచబడును. గయావిధానమును కొనసాగించు మార్గమును గూర్చి చర్చించబడును. సంఘసభ్యులను యితర ప్రముఖులకు రాగోరెదమని కాంగ్రెస్ శ్రీమత్ గా శేషుడిని శ్రీనివాసాచార్యులుగారు తెలిపిరి. (కంచివార్త)

డాక్టరు

వరదరాజులు నాయుడుగారు

చికిత్సనిమిత్తము ఆల్బాయికి వెళ్లుట ఉబ్బసమువ్యాధికి చికిత్స నిమిత్తము నాయుడుగారు నకుటుంబముగ సేలమునుండి బయలుదేరి మలబారులో నున్న ఆల్బాయికి వెళ్లిరి.

ప్రకటన

2-3-1923 తేదీన కొద్దులో దావాలు దాఖలుచేయుటకు సేను గుంటుపల్లినుండి బెజవాడకు వచ్చినవరకు వైజవాడపల్లిలో నాతాలూకు యాదికున నుదవారింపిన దస్తావేజులు పోయినవి గనుక అవి ఎరికై నా దొరికినయెడల నాకు గుంటుపల్లి గ్రామముకు చెచ్చియిచ్చిగాని కొంతకాలము యిలాకా నడచు గుంటుపల్లికి నాచేరటికి పోవుటలో కంటినయెడలగాని, వారికి 50-0-0 యాభియురూపాయలు బహుమతిగా యియ్యబడునని యందు మూలముగా తెలియపర్చడమందు.

దస్తావేజుల వివరం

1. 1917 సం॥ 30 మే నెలలో గొట్టుముక్కల చౌదరయ్య అనే నాపేర కొంటిసాలెం లక్ష్మీనారాయణ (వాసియిచ్చి నలుమంటి ఏమీ వనూళ్లు లేనటువంటి ఆసలు రు 1000-0-0 లు మొత్తముల స్థిరాస్తి అసాధ్యత తాల్పడదస్తావేజు.
 2. 1920 సం॥ 30 జూలై నెలలో డిల్లీ వారిపేర చెల్లు పీరన్న యీ బహుత్తు యీ 24 సింహ్యం (వాయిచి యిచ్చియు కంటిన్ని ప్రోనోటు 199-0-0 లు చెచ్చియు ఆసలు మొత్తం 1000-0-0 లు యిచ్చియు యీనోటునూ రు 60-0-0 లు మాత్రం వనూలు వ్రాయబడియున్నది.
- గొట్టుముక్కల చౌదరయ్య,
గుంటుపల్లి, కొండపల్లిపాడు, కృష్ణాజిల్లా,
2-3-1923 సం 30॥

వృత్తాంతలేఖలు

కాకినాడ

(స్వకీయవిలేఖరి నుండి)

కాకినాడ, మార్చి 2:—నేటి సాయంత్రము 3 గంటల నుండి 5 గంటలవరకు కాకినాడ శ్రీల కాంగ్రెసు సంఘము వారు సదరు సంఘకార్యాలయమున శ్రీమతి పులుగుర్ర లక్ష్మీ సరసమంబుగారి యధ్యక్షతనకింద సభగావించిరి. నీదిగువ తీర్మానములు ఆమోదించబడినవి.

1. గంగాభాగీరథి సమానురాలగు దువ్వూరి ముప్పయ్య గారు (శిశువజ్రస్థానమునుండి యీ నెల 7 వ తేదీన విడుదలయై 8-3-23 తేదీ గురువారము సాయంత్రము మూడు 3-30 గంటలకు కాకినాడ రైల్వేస్టేషను వద్దకు వచ్చెను. కావున వారిని శ్రీలంకల సంబంధించి వారిని ఊరేగింపులున్న వయితో మైదా వెంకటచలపతి పురమందిరమునకు గొనివచ్చి స్వాగతము నిమిత్తము గావించుటకు మహాసభలో సీసంఘము కరవున ఆమెకు స్వాగతవ్రతము నొసంగుటకు యీసంఘము వారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. Xcell సంఘ ముప్పయ్యగారికి నర్సింపబోవు స్వాగత ప్రక్రమున తయారచేయుటకు శ్రీమతి పులుగుర్ర లక్ష్మీసరస మంబు, భానరాజు చిలకమృతి, మాడభూషి చూడమృగార్లను కోరడమైనది.

3 స్వాగతవ్రతమున శ్రీమతి పులుగుర్ర లక్ష్మీసరసమంబుగారు (సంఘాధ్యక్షురాలు) చదువుటకును, శ్రీమతి బాలారత్న శేషమృగారు స్వాగతసందర్శనకును నుపన్యసించుటకును యీసంఘము వారు తీర్మానించుచున్నారు.

4. ఈసంఘము కరవున Xcell కి దువ్వూరి ముప్పయ్య గారికి పారితోషికముగ నొక రుద్రాక్షమాలను భక్తిపూర్వకముగా సమర్పించుటకు యీ సంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

5. రాష్ట్రీయసంఘసభ్యురాలైన శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు (గుంటూరు) స్వాగతసభకు వధ్యక్షురాలుగా నుండుటకు కోరబడుచున్నారు.

6 ఈఫాల్గుణ 3 సోమవారము మొదలుకొని మధ్యాహ్నము 2 గంటలనుండి 4 గంటలవరకు ప్రతిదినము శ్రీలకు హిందీభాష యీసంఘకార్యాలయమున నేర్పబడుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

గుడివాడ

హిందీ ప్రచారము

28-2-23 తేదీ బుధవారము పునరుత్థాన శ్రీయుత భాయీ కోత్వాల్ బి. ఏ. గారు బందరునుండి యచ్చటి హిందీ ప్రచారమున పరికించుటకు దయచేసిరి. వారిరాక ఆ క్రిందటి దినమే పట్టణపుండు బ్రకటిక మగుటచే నుమారు నూరు మంది పౌరులు రైల్వేస్టేషనువద్ద వారికి ఘనమగు స్వాగత మొసంగిరి. పోలీసువారు ప్రేక్షకుల యుత్సాహమున తగ్గించుటకయి స్టేషనువద్ద కొంతసేని గల్పించుకొనిరి గాని, పురజనులు దమ కాంతమున వీడక స్వాగత యుత్సవములో పాల్గొనిరి. పిమ్మట శ్రీ భాయీగారు, శ్రీ రాంభోసేగారు పుష్పమాలాలంబుతులై బ్యాండు వాద్యములతో బసకు గొంపోవడిరి. సాయంత్రము 4 లకు సాంఘికసభ సమావేశమయ్యెను. నుమారు మూడువందల మంది పురజనులును, తూర్పు కృష్ణాజిల్లాలోని హిందీ ప్రచారకులును, విద్యార్థులును, హిందీభాషాభివృద్ధిని సుమారు ఏబదిమంది సభకు హాజరయి తమ యధికోత్సాహమును ప్రకటించిరి. హిందీ ప్రార్థనాసంతరము, మంగల నరసింహంగారు పౌరుల ప్రతిమున శ్రీ భాయీగారికి స్వాగతవ్రత మర్పించిరి. శ్రీ భాయీగారు స్వాగతమునకు నువతరించి బ్రహ్మతరమిచ్చుచు, ఆంధ్ర హిందీభాషలకు సన్నిహితసంబంధ ముండుటచే, ఆంధ్రులు హిందీ నభ్యసించ కడు నులభమనియు, ఆంధ్రులు తక్కువ విషయములలో వలె, హిందీభాషా భ్యాసమందు సహితము ముందింప తై చెననని విశ్వసించుచున్నా మనియు, ఆంధ్రులు యీవత్సర మాహాసముచేసిన తెలియ మహాజన సభ హిందీ భాషలోజరిపినదే దమ వ్యక్తిగౌరవమును కౌపాడుకొన గలరనియు నుడిచిరి. తరుపరి ఇచ్చటి నుగ్రసిద్ధ హిందీ ప్రచారకులకు శ్రీ శివస్వామిగారిచే హిందీలో వ్రాయబడిన "ఆంధ్రప్రభో" అను కీర్తన క్రాంత్యముగ గానము చేయుటచేసి.

ఆసంతరము శ్రీయుత రాంభోసేగారు, హిందీప్రచార మింగను బహుళవ్యాప్తి గాంచవలెనని హెచ్చరించుచు, నుపన్యసించిరి. ఆసంతరము శ్రీ నూడూరు రామచంద్రరావుగారు ఉత్సాహ కులకు భగ్యవాదముల నర్పించుచు యచ్చటి ప్రచారకులకు శ్రీ శివస్వామిగారిని యీ సంతకరపు కాంగ్రెసు పర్యాయము యిచ్చుటచే నుంచవలసినదిగా పౌరుల తో పున శ్రీ రాంభోసేగారిని కోరగా వారందుల కంగీకరించిరి. సభాసంతరమున కొందరు హిందీ విద్యార్థులు, 'దర్శనాను', చంద్రగుప్త నాటకము లలోని కొన్ని దృశ్యములను బ్రదర్శించి సభ్యుల హృదయముల నాకర్షించిరి. (హిందీ విద్యార్థి)

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

మ్యూనిసిపల్ బడ్జెటు

మార్చి 3:—నూ పురపాలకసంఘమువారు గడచిన నెల 16 వ తేదీ మొదలు 1922-23 సంవత్సరపు ఆర్థికసీతినీ గురించిన చర్చయందును 1923-24 సంవత్సరపు బడ్జెటు చర్చయందును నిమగ్నులైయున్నారు. రాబోవు సంవత్సరపు బడ్జెటుసంగు స్వాగతవ్రత ప్రారంభ విద్యకు దగు ఏర్పాటులు చేసిరి. ఇప్పటి వరకు ఈసంఘమువారు సంవత్సరమునకు నుమారు 6,000 రూపాయలు ప్రారంభవిద్యకై వ్యయపరచుచుండిరి. ముందు సంవత్సరము నిర్వహించిన విద్యనిచ్చుటకై క్రొత్తగా 14,000 రూపాయల ధికకర్మము నుగనున అంచనా చేయబడినది. ఈ అధిక కర్మములో సగముపాలు మర్రాను గవర్న మెంటువారు భరింతురు. అందుచేత మ్యూనిసిపాలిటీవారు క్రొత్తగా 7 వేల రూపాయలు మాత్రమే అధికముగా ఖర్చుచేయుటచే యచ్చటి ఈమార్పులపై మ్యూనిసిపలు వ్యయములో అధికమైన మార్పు లేమియు లేవు. అక్కిములో ఉద్యోగులకై వ్యయమగుచున్న మొత్తమును తగ్గించుటకు పీలున్నదనియు, అట్లు సంవత్సరమునకు 2000 రూపాయలవరకు వ్యయమును తగ్గించవచ్చుననియు కొందరుసభ్యులు తీర్మానములను ప్రకటించిరి. ప్రస్తుతము అఫీసులో కార్యదర్శికిని, అసిస్టెంటు మేనేజరుకును, అసిస్టెంటు అకౌంటెంటుకును పనిలేదని పీరివాడము. ఇంకను పూర్వమున్న అప్పుడు ఉపాధ్యక్షుడుగాని హెల్పు అఫీసుగాని లేరు గనుక కార్యదర్శియొక్క అసరముండెడిది. ఈవిషయమై సభలో దీర్ఘచర్చ జరిగింది. చివరకు ఉద్యోగులను తగ్గించవలయునన్న తీర్మానము వీగిపోయెను. మ్యూనిసిపలు హైస్కూలు నుంచుటకు గురించిగూడ దీర్ఘచర్చ జరిగెను. హైస్కూలు నిమిత్తమే గడచిన సంవత్సరము 3 వేలరూపాయలు వ్యయమయ్యెను. ఈపట్టణములో యితర హైస్కూలు స్టూడెంట్స్ గనుకను, మ్యూనిసిపాలిటీకి నష్టముకలుపుచున్నది గనుకను హైస్కూలును పోషించు టనవసరమని కొందరు సభ్యులు వాదించిరి. రాబోవు సంవత్సరములో విశేషముగా నష్టము తక్కువయిందే హైస్కూలును సాగించెదమని అధ్యక్షులు వాదనముచేసిన పిమ్మట స్కూలును యథాప్రకార ముంచుటకై తీర్మానింపబడినది. హైస్కూలు ఉపాధ్యాయుల జీతములు హెచ్చుచేయుటకు పీలులేదని తీర్మానింపబడినది. క్రొత్తగా కొన్నిప్రాథమిక పాఠశాలల నేర్పాటు చేయుటకల్ల నెలకు 15 రూపాయల వేతనము మీద 20 ఉపాధ్యాయులకు, నెలకు 12 రూపాయల వేతనము మీద 28 ఉపాధ్యాయులను నియమించుటకు తీర్మానింపబడినది. నెలకు 12 రూపాయలకు లోపుగా జీతములుమీద పనిచేయుచున్న ఉపాధ్యాయుల జీతము లన్నియు 12 రూపాయలకు హెచ్చించ బడినది.

గతసంవత్సరము నుండియు పురపాలక సంఘము వారిక పతనమందిరమును నెలకొల్పిరి. దానికై సంవత్సరమునకు రూ 850 లు ఖర్చుగుచుండెను. రాబోవుసంవత్సరము ఈ పతన మందిరము నావీచేయుటయనని తీర్మానించినది. ఈవిషయములో పురపాలకసంఘమువారు గొప్పలోటు జేసిరిని చెప్పుకొన్నది. మ్యూనిసిపల్ పతనమందిరమునకు అనుదినము నుమారు 80 మంది పాఠకులు కరుచుచుండిరి. ఈపతనమందిరము ఈ పురవాసులకు చాల యుపయోగకరముగా నుండెడిది. దీని నావీచేయుటయనని నిర్ణయించుట గొప్ప పొరబాటు. త్వరలో పురపాలకసంఘము వారినినయమై తిగి చర్చించి ఈపతనమందిరము తిగి నెలకొల్పుటకై తీర్మానించిన వాగుండును.

చెన్న పురి బజారుధరలు

మార్చి 6-వ తేదీ మంగళవారము

(1) భాగ్యములు

వనియ్యము కా 1-1	రూ 80.0.0	తెనెలు 52.0.0	కబళి.
వియ్యము బస్తాలు			
కునుకు తెనాలి	రూ 45 గలది	రూ 12.8.0	18.0.0
తెనాలి	రూ 15.8.0	16.0.0	
వీల్చి	రూ 15.8.0	16.0.0	
రాగులు ర. 164	బస్తా 1-1		8.8.0
నవ్వులు		రూ 22.0.0	24.0.0

(2) వర్ష భాగ్యములు

కందులు బస్తా 1-1	195 ర. రూ 10.8.0	11.0.0
తెనాలి	రూ 10.8.0	12.0.0
తెనాలి	రూ 11.8.0	12.0.0
మినుములు	రూ 18.8.0	14.8.0
ఉలలు	రూ 7.0.0	7.8.0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె కా 1-1	రూ 148.0.0	150.0.0
నెయ్యి మ 1-1	రూ 14.0.0	20.0.0
కొండాపురం వేయనగవత్తు కా 1-1	రూ 60.0.0	62.0.0
యితరవజ్రము	రూ 56.0.0	58.0.0
వేయనగవత్తు గానుక కా 1-1	రూ 140 మి.న.నూనె	180
అనునము నూనె కా 1-1	రూ 120.0.0	121.0.0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయవసుపు కా 1-1	రూ 160.0.0	165.0.0
చారవసుపు	రూ 100.0.0	105.0.0
మిరకవాయలు(గుంటూరు) కా 1-1	రూ 90.0.0	108.0.0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమంక	మణుకు 1-1	రూ 40, 48
కాళహస్తీ పాయకట్టు		రూ 55, 60
తెలుము కా 1-1	రూ 40.0.0	50.0.0
నింతకండు పాచి కా 1-1	రూ 48.0.0	90.0.0
రూ 85.0.0	రూ 1-1	42.0.0

(5) ఇనుము

కట్టాలు రభం కా 1-1	రూ 40.0.0	
చిక్రం	రూ 89.0.0	42.0.0
రభం	రూ 89.0.0	40.0.0

(6) లోహములు

తెండి 100 తులంబే	రూ 79.0.0	81.8.0
బంగారము, తులము 1-1	రూ 24.8.0	25.8.0
నవరస 1-1	రూ 25.8.0	
ఇత్తడి కా 1-1	రూ 800.0.0	800.0.0
రాగి డిబ్బ	రూ 840.0.0	845.0.0
అస్కా వత్సర 1-1	రూ 45.4.0	45.8.0

(7) రంగులు

ఆవు క్రెష్టము	20 డిగ్రీలు	రూ 105.0.0
కొబ్బిక్రెష్టము	20 డిగ్రీలు	డిబ్బ
సింహంపూర్కు	20 డిగ్రీలు	డిబ్బ

తరువ డి: మునసపు కోర్టులో

స్కాల్ కాడ్ నెం 744 రు

V. S.

వాది:—మేనం గురుమా శ్రీ చెట్టి.

ప్రతివాది:—గోరల్ చెన్ను గారు.

ఈ నెంబరులో ఈ ప్రతివాది వైనవాది రు 27-0-0 లకు, వాడికి ప్రతివాది వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రోసోటువాకిషముమై వ్యాజ్యమును తెచ్చియున్నాడు. సదరు వ్యాజ్యము 22-3-1923 తేదీకి విచారణ వాయిదాకున్నది. ప్రతివాది చరమకేసు కోర్టులో హాజరుకానినందుల ప్రతివాది పరోక్షమున దీనికాబడును.

జి. పిచ్చయ్య
వాదియొక్క ప్లేడరు, తదితర.

ఆంధ్ర మామిడి

మామిడి పూత చెనుటకు గారణము లేమి?

మామిడితోటలున్న వారికి జెట్టు పూయనా? లేదా? అని యొక విచారము. పూచిన పూత నిలువబడునా? లేదా? అని యొక విచారము. నిలువబడిన కాలపు, ఎండవక గాలికి జెడవడ నుండునా? అని మఱియొక విచారము. ఎటుకలు, పత్తులు, దొంగలు, కోతులు, మొదలగు బాధలు తప్పింపజగి నని. కాని పూచినపూత మాడిపోవుటకు గల కారణములు మాత్రము దురుహ్యముగ నుండెను.

ప్రజలు సాధారణముగా బూత చెడిపోవుటకు గారణము లేననుచున్నందున, ఆ లేననుచు మధ్యాహ్నము జెట్టు ననియు నందునలకు జెట్టుపూత చెడుచుండు ననియు వాడుకగా జెప్పుచుండును. ఇందలి సత్యమును నేను నిర్ణయింపజాలనుగాని యీ సిద్ధాంతమునకు సంక్షేపములు కల/దున్నవి. నేను నాబాల్యమున దొక తోటను పెంచెడిది. కాని యది నాభాగమునకు రాలేదు. పిమ్మట కొంచెము పెద్దతోటవేసితిని. అది నెరుకొనిచెయు కానినది. కాని నే నూరలేను. ఈ గంజకర్మము జెట్టు పూచుట కం. భించుటకు బూర్వము నెల దినములనుండి ప్రతిదినము వానినడకు బోవుచు, మొదట్లు, మొదట్లకడనుండు కల్లుపు, చెక, చెట్టవైపుండు పురుగులగుట్లు మొదలగునవి బొనుచేయుచును, ప్రతిదినము ప్రతివృక్షమును బాగుగఁ బరిశీలించుచు గొన్ని విషయములఁ గనుగొంటిని. నాకుఁ గలిగిన యభవముల వ్యవసాయకాశ్రుజ్ఞులకుఁ బ్రజలకు నేమైనఁ బ్రయోజనకరములుగ నుండునోమా యాచుకొందురని ప్రకటించుచున్నాను.

పూత

మామిడిచెట్టు సాధారణముగా దిసెంబరు 15 వ తేది మొదలు జనవరి ఫిబ్రవరి నెలలమధ్యకాలము బూయుచునేయుండును. కొన్ని చాతులింకను చాలస్వయంగా బూయుచుండును. కొన్ని చెట్లు దగ్గిన పూయవు. కొన్ని చెట్లు కొన్ని కొమ్మలపూసి, కొన్ని చిగురును. కొన్ని చిగురుతోనే పూచినప్పుడు, దిసెంబరు నెలలో జెట్టుకొమ్మల తుదకు పరిక్షించినచో చిగురున్న ప్రదేశములందు పూత కాని, చిగురు కాని, చిగురుపూత కాని, గులాబీ మొగ్గలవలె పొటకరించి, పడినవియులలో జెట్టు యావలసింది, నాలుగైదు దినములలో పూత మొగ్గల - చిగురాల - చిగురు పూతలలో జేసెను పొడుగున విడిపోవును. ఇప్పుడు చెట్టు కృత్రిమముగ నుండుట కారణమగును. పెద్ద మామిడిచెట్టు సాధారణముగా 10, 15 దినములలో బూసివేయును. కాని యంతుమామిడు కొన్ని, కొన్ని కొమ్మలముందు, కొన్ని కొమ్మల తరువాతను బూయుచుండును. పూత బాగునాచిడి చెట్టు కృత్రిమముగా వారము పదిదినములండి జొన్నలనంటి పిండెజగా మారుట కాని, పూత మాడిపోవుట కాని జరుగును. కొన్నియంట్లు మొగ్గ, పూత, పిండి, కాయగా రెండు మాసములకంటకు బూయుననే నుండును. ముందుపూత కాయలు వెరుగుచుండ, అచెట్టునకే శ్రోత మొగ్గవిడుచు కొమ్మలు కొన్ని యుండును. పది పదేను దినములలో తుళ్లముగఁ బూసిన కొన్ని చెట్లపూత మాడిపోవును. కొన్ని చెట్లకు బూతలో దొరి పూతగా ముడుగు గాచిన నెలలు పిండెజకండ్ల మాడి పోయి తరువాత పూత నిలువని కొన్ని చెట్లు - మధ్యముగ బంగెనవల్లి, నువ్వులేని బాతులు - ముందుచచ్చిన మొగ్గలని పూత కాని చెడినప్పుడు, అది మాడిపోయిన వెంటనే శ్రోత మొగ్గవల్లి విడిచి, ఆ పూత కాయచుండును. ఇట్లు చెడిన కొమ్మనుండి తిరిగిచచ్చినపూత కొమ్మ వీపుగానుండక పోయినను సాధారణముగా దప్పక కాలపు నిలుగును. బంగెనవల్లి యందునలనే తప్పక కాయును. నాతోటలో నలువది బంగె పిల్లి చుంట్లున్నవి. ఒక చెట్టు రెండుకొమ్మలు దిసెంబరు 15 కే పూసికానినది. కొన్ని చెట్లుపూసి, పూతపోయి తిరిగిపూసి యిప్పుడు పిండెజగుచున్నవి. కొన్ని చెట్లు తుళ్లముగ పూత, కొన్ని పిండెజొమ్మవి. కొన్ని పెద్ద చెట్టికకు పూయనే లేదు. కొన్ని చిన్న మొక్కలు తేగ పూసిని. ఒక్కయకములో 20, 30 రకముల పూతలు, మొగ్గలు, ఒక్కయకములపూతకాయలన్నివి ఒక్క చెట్టునకే 10, 15 రకముల తేగ నుడుగు పూతలు, యెండును గలదుచున్నవి. బంగెనవల్లి గాయమానవనుటకు జ్యోతు. కొన్ని చెట్లు టాపు కొమ్మలు చిగిచ్చినవి. కొన్ని పూచివి. కారణములు సరిగఁజెలియలేదు. వాచురముకాని, నీటి దేమాయంపుగాని కల చెట్టు చిగిచ్చినవి తలంపక మృతకాయను గాని, యిదికాడ సిద్ధాంతమని చెప్పలేను.

తేజము

నేనును, అంటుప్రతిగాలి, వీనివలకు జెట్టు పూత బాగునని చెప్పుచును కాని, తలంపచుచుట్టుట నే నెన్నఁడును నాడలేను. ఒకవేళ నదిసత్యమే యై:చో ఒక చెట్టునుండుగాని, దొక తోటయందుగాని, ఒక యూరునందుగాని, కొన్ని చెట్లు

కాని, కొన్ని చెట్లు కాకుకపోవుటకు గారణమేమి? లేక ముడుగు పూతలలో విడిసిన పూతవైచిత్రము పడి, ముందుగా విడిసిన చెడినది. తక్కినవి నిలిచినవనుకొనుట కొక చెట్టు లేత ముడుగు పూతలన్నియు నుండినవి. దాని ప్రక్కనేయున్న మఱియొక చాతి చెట్టు పూత నిలిచియున్నది. కావున ముందు కంటే భిన్నమైన కారణము యందవలెను. అంటుప్రతిలు మా తోటలోనికి రానేలేదు వచ్చినను కొంచెము - కొన్ని చెట్ల పూయకలెను. ఒక చెట్టు పూత పూర్తిగా మాడినది. దాని క్రింద మాలవాడు నీళ్లనుండలు పెట్టుచున్నాడు. ఆ వృక్షము నకుఁ గూడ నన్ను కృతా దోషము వచ్చినదా? మన ప్రజల నమ్మకములు, లేననుచు, గాలి సనీపాలులు, అంటుకోషములు, వీరికి బరిశోధనలచేయు మాత్రములు నులభయము కావు. వానిని కే నసత్యములని కొట్టి వేయజాలనుకాని, సిద్ధాంతములుగాను, పరమ ప్రమాణములుగాను, అంగీకరించుట కొశ్రీయ యామాన గారణములు కనబడవు.

గాలి సనీ

గాలి సనీపాలు లేకపోవుట మామిడిపంటకు గారణము కావచ్చును గాని యాకారణము మనకుఁ జెలిసి యెంత యుండునోమా, తెలియకుండుటయు నంతే యుండునోమా. దాని కేది ప్రతికూల చేయుటకును ఫలానాగాలి విశేషమని తెలిసికదా! పంటలకు గాలి, నీరు, ఎండ కారణములని మనకుఁ జెలియను. కాని వానివలననే చెడకుండజేయు మాత్రములు పరిశోధించువాడు తప్పక. పరిశోధనకుఁ ద్రవ్యము, కాశ్రుజ్ఞులు, కావలెను. ప్రభుత్వమువారి క్యవసాయ పరిశోధనములన్నియుఁ బ్రజలకుఁ బంజీరావు. చాచర్ల కోట ఫారములో ఎకరమునకు రెండుపుట్ల ధాన్యము, నాలుగుపుట్ల జెల్లము పండించెదమని వ్రాయుదురు. ఆఫారమునకు వలసినవృదు నీగ పెట్టుకొనుటకు సౌకర్యములు, యంతరింగువారికి లంచము లీకుటండఁదలచి నప్పుడెత్తుకొను కాయలు ఫారమువారి చేతులలో నుండును. ఎవవులు, యంతరిములు, మందులు, మనుష్యులు, విత్తనములు పుష్కలముగ నుండును. దండువచ్చునను భయములేదు. కాశ్రుజ్ఞులసాను ముండును. వినాయక మక్కలలేదు ఏయెరువును నక్కలలేదు. రైతులకు కలసినప్పుడు, కావలసిన నీరు సమైయి యెనచో పంట లింతకంటే నినునదెంచును. మామిడితోటలకుగల వేలకొలది రైతులు పంటచెడుటకుఁ గల కారణము తెలుఁక నప్పదుచున్నాడు. వేసవిలో బహుశానే వేలకొలది జనులు మామిడిపండులకు బ్రతుకుచున్నారు. విద్యుదుతులేనే మామిడి పూత మొగ్గలు పెంజకకు రిక మాసములు పుష్కలముగ భోజనకర్తాముగ వాడుచున్నారు. సంవత్సరము పొడుగునను తాండ, డొంగాయలు, గంజును నిలువయుంచి తినుచున్నారు. కొంతపులకు సంవత్సరాదినాడు మొదలు జలల గంజకర్తాది జలల మామిడికాయ తినినవాఁ డుండఁడు! పండ్రెక్కముచే దేశము భవంతము బలవంతము నగును. అధికధితి బాగుపడును. కాని రైతులకు మామిడిపం మింగిజలల అద్భుత ముండి పండి రావలెనేకాని ఆతని ప్రయత్నముచేగాని ప్రభుత్వమువారి సలహా సహాయములచే గాని బిగ్గపం దధికము వచ్చుటలేదు.

పూత యేల చెను?

నేను మామిడిచెట్లపై వ్రాసిన కొన్ని గ్రంథములు, కొన్ని వ్యాసములను క్రద్ధగాఁ జదివెడితిని. అనుభవముగల తోట యజమానులకు నీని మాటలాడితిని. కాని పూత చెడుటకు గారణము తెల్పకును దృష్టికరముగఁ జెప్పలేదు. “ఉదా” దొరకాదు తమగ భూమిను మామిడిచెట్టు అద్భుతమున్నచో ఫలితమని వాడిరి. నాకు నిజముగా నప్రయోజ్యమి. పాశ్చాత్య గ్రంథకర్త యైన - పరిశోధనలే-వినివై గ్రంథమువ్రాసిట్లు తోచినది. కొంచెముభిక్షాలు, పురుగులు, చెక, పేడపురుగులు, మొదలగు ప్రమాది కారణమని వ్రాసికాని, అని యూహలు. ఏ పురుగు జెట్టుకొనించునో? వాని యభివృద్ధి యెట్లో? మనము విచారించినచో నాలుగైదు ప్రతికూలకారణములకు వీనుకొనవలెను నివాణోపాయములు తెలుఁచుచున్నాను. కాని వారైన నాపురుగులెట్టివో చెప్పలేదు. సాలిగుట్టు, గొల్లబొములు, పేడపురుగులు, తుమ్మెదలవంటి పురుగులు, వీనిని పూతయెందుకే చెట్లపై వాసముచేయుటకు, అతలుచుట్టి లేవకొట్టుమనలే కాని యది సమకారణములా? కాదా? ఎట్లు? ప్రతిక్రియ లేదు యని చెప్పింపలేరి.

పురుగుల కారణము

మాతోటలో మును చచ్చిన పూతగెలు కొన్ని విడిచి పువ్వు లభిక్రద్ధి నొందుచుండ, కొన్ని మొగ్గలగెలు నిష్కారణముగ వాడి యెండిపోక జొచ్చెను. కారణము లేమని చూడ రెండుమాఁడు దినములు నాకేముందు గనింపలేదు. వివిధప్రదేశములనుండి, బోలెడుదబ్బుపోసి తెప్పించి,

యొకరము 1 కి రు 2000 ల ఖరీదుగలభూములలో నాటి, చంటి విత్తనలఁ బెంచినట్లు పెంచిన వృక్షములు కాఁపునట్టి యొకటి రెండు సంవత్సరములగానే ఫలములకములు, దుదెయినఁ బెరిసికొనుండఁ బూలకొమ్మల నాశనముచేయు ప్రకృతిభర్త మామజమానుని కెంత బాధాకరముగ నుండునో నిర్ణయకర్యము కాదు కదా! అచెట్టునకే ప్రక్కకొమ్మ పూలు విచ్ఛింబించుచుండ, లేక మొగ్గలకు తి కడిదిరిగి నంకరయై వాడిపోవుటకు గారణము లరయనలేనని రెండుమాఁడు దినములు కష్టపడి పరిశీలించెడి. పూలకొమ్మలపై నుండు చిన్న పురుగులు వైన ప్రాచీనవిదోమ, మిడుతబాతులలోనివి పదిపది డెండు రకములు కనబడినవి. కాన యవి యాశ్చర్యకరముగఁ బెరుగుచున్న పూలగుత్తులవైనఁగూడ నుండుటచే నవియే పూతచెరువుటకు కారణము లనలేకపోయెడిని తుదకు వంకాయలకుఁ బట్టుకట్టి గొంగళిపురుగునాతి నల్లనిమాతిగల యొకవిధమైన పురుగువలన నీకత్తులు చెడుచున్నవని తెలిసికొంటిని. ఈపురుగులు నాలుగైదురకము లుండును. కొన్ని యెటుపు ననుపుచుక్కలందు గొంగళిపురుగులే! ఇవి తెల్లని గ్రుడ్లనుండి పుట్టుచున్నవి. ఇవి చాల పిదాక రములు. పువ్వు మకరందమునుగ్రోలి చెలుపును. కాని వీనికంటే బ్రధానమైనవి వంకాయపురుగులు. ఇవి తెలుపు, బూడిదరంగులు కలవి. సాతిక యంగుళముకంటే దట్టపదాడుగుగ నుండి క్రమముగా నంగుళము పొడుగు పెరుగును. ఇవి సాలీమవలె దారము నోటితో విడిచి దానివెంబడి క్రిందకు జారితిగి యాదారమునుంగి, మనుష్యుడు పూలకత్తి విడిచినవెంటనే మజల గుత్తికెక్కును. ఇదిగుత్తిలో నొకచోట మొదలుకాని, ననదుమకాని, సాలీగూడువలె గట్టుకొని యండు నివసింది క్రమముగా గుత్తికంతయు భక్షించును. అకూడువై మామిడిపూత రేవలన, ఎండుపువ్వులను అంటించి లోడల పట్టుకంటి, మెత్తనిగూడు కట్టుకొని యుండును. ఇదియే పూతయెన పిమ్మట ఆకులకు గూడుకట్టి యాకులను, చిగురకు భక్షించుచుండును. తెల్లజాతి పురుగులు పూతగుత్తి కచ్చిన కాదకు రంధ్రములు జేసి యందు నివసించును. ఆ కాదకు రంధ్రములుచేయగానే మొగ్గ గుత్తియెనను, చెట్టునుండి వచ్చురకము చాలక, పురుగు పీల్చును గావున పూవులు మొగ్గులు నెండిపోవును. కాని యీపురుగు లీగుత్తులవై కెట్టువచ్చునని మఱి నాలుగైదు దినములు పరిశీలించెడి. మనకు బుర్ర, పేడ, వంకాయ, బెండకాయ, ఫలములు, వీనికన్నిటికి బురుగుపట్టుట కేదికారణమో, అదియేదీనని గారణమని తెలిసికొంటిని ఈలలో, దోమలలో ననేకజాతులున్నవి. అందులెల్లరంగు లేనకటి వారలు గలిగి, మఱమాములు ఈలకంటే బెద్దదగు యీజాతి యొకటికలను. కొన్ని యిండ్ల నీలిరంగిలముండును. ఇవి జాయిమని విస్తారము ద్వారించేయును. మామిడిచెట్టుపూలుటకు మొగ్గ కొమ్మనుండి యెటువంటి కారణించుటతోడనే వందలకొలదికలము, దోమలు క్రిములు, లేనట్టికలము ముగుచుండును. మామిడిచెట్టు నాక యింపకములు నూటికి రైగా రెక్కకువచ్చును. ఇందు గొన్ని మిశ్రక్రిములని, కొన్ని క్రుక్రిములని చెప్పవచ్చును. చెట్లవైపుండు సాలీమపురుగులు పంటకుమిరులు. ఇవిసాధ్యమైనంతకరకలను దోమలకుబట్టి భక్షించును. ఇంకొక పురుగు క్రికొజముకంటి మాతిగల చిమ్మెటకపు పురుగున్నది. ఇది వంకాయపురుగులను బట్టి తినును. పతనీక్రిములకుకత్తులే! కావున బ్రధానకత్తువైన యీ వంకాయపురుగులకు దల్లి వైనఁ జెప్పక గాతఁడే! ఇది గొడ్డకుట్టు తుండీగవలె నుండి, అంతకంటే జురుకుగా దిగుచును, ఇది నిమిషమునకు 10, 12 చొప్పున పూలపై నీపురుగుల నీనును. ఆపురుగు కల్లికడుపునండి బయటికివచ్చుట తడవుగా బ్రాకుట కారణించి గులాబీ మొగ్గలవలె బొటకరించుకొని వచ్చుచున్న మామిడి వంక బెండ మొదలగు పువ్వుల కల్లికలలో గూడుచెట్టు కొని ఆ పూలభాగములనే భక్షించుచుండు వెరుగును. ఈ యీగలపిల్లులు తెల్లని. తోకపురుగుల జాతిలో నుండును. గాని పేడలలో గులకులలాడెడి తోకపురుగులవలె గాక యివి వంకాయలలోనుండు పురుగులవలె దయారగును. ఇవి సాధారణముగా కాదదొరిచి లోకలననించిన చాలాప్రమాదకరమైనవి. రెండవరక గొంగళిపురుగుజాతులని రెండు గొంగళిపురుగు తెల్లగుడ్డు సాలెగుడ్డు, చీమగుడ్డలవలె నుండి వానివలన బుట్టును. బూడిదరంగు పురుగులు లేతయాకులపై గుడ్డువెట్టి, వానిపై నిభక పురేకువంటి కష్టవేయును. అతను భక్షించి క్రమముగా పురుగువెరిగి యది ప్రక్కనున్న పూలగుత్తి నాకయించి పువ్వు లేతినును. జొన్నగింజలవంటి పిండెలెంకకు నీపురుగులే మామిడి పూతకు ప్రబలకత్తులు లని నేను ప్రహించెడిని. చిన్న యంటు మామిడిచెట్టునుండి ప్రతిపూలకత్తి బరిక్షించి, వీని జేతితో తిసి వేయచున్నానుగాని, టాపుకొమ్మలకెట్లు! అరఖులు చచ్చిన పూత చెడిపోవును. కావున నీపురుగుల జంపుటకు వలసిన సాధనముల పరిశీలించుచున్నాను. గంభకము, గుగ్గిలము, నవాసారము, పసుపు, ఇంగుళ, యెట్టిరస్తువులు పొగలు వేసి పరిక్షించుచున్నాను. ఫలితములు చెప్పించి, నిర్ణయింపగల యనుభవము ధాలనందు ప్రభుత్వమువారి క్యవసాయ కాశ్రుజ్ఞులను, రైతుసోదరులను మిత్రులను, తమరమ యనుభవముల జుచ్చించి యామ్రవనము సాభాగ్యము, ఫలము, వృద్ధియగుటకు సాయపడి విద్యలేని రైతులకు భోజించెదరని నమ్ముచున్నాను.

వంగూరి నువ్వురావు, సిద్ధాంతము పోస్తు, కృష్ణజిల్లా.

-:0:-

[illegible]

